

ZDISLAVA

V Jablonném v Podještědí představili při zahájení poutní sezóny nový procesní relikviářový kříž s ostatky sv. Zdislavy a sv. Vavřince. Snímek Jana Chadimová / Člověk a Víra

OBSAH

Úvodník

Co všechno se dočtete **3**

Reportáž

Plenární zasedání biskupů v Hejnicích **12**
Modlitby matek **13**
Velikonoce s biskupem **14**

Napsali jste

Deník poutnice
z Národní pouti do Říma **18–21**

Zprávy z diecéze

Osmdesát let od tragédie v Bohosudově **15**
Ubývá nás, ale ne tak dramaticky **22**
Události v diecézi **30**

Rozhovor

Jan Rucz o nové knize o sv. Zdislavě **8**
Kandidát kněžství Marek Láska **16**

Katecheze

Kněžský den pro katechezi **35**
Nabídka ke vzdělání **35**

Duchovní slovo

Panna Maria - člověk, žena, matka **28**

Charita

Velikonoce bez hranic **38**
Co dělá charitní pečovatelka? **38**
Ve službě potřebným 25 let **39**

Fotografie na titulní straně časopisu:

V Jablonném v Podještědí vyhláší už deset let výtvarnou soutěž pro děti V srdci Paní Zdislavy.

Výstava dětských prací bude k vidění celé léto v ambitu kláštera.

Obrázek Kristýny Porschové ze ZUŠ Nový Bor.

ZDISLAVA

časopis litoměřické diecéze
30. ročník • 2. číslo • 50 Kč

Úvodník

Vážení a milí čtenáři Zdislavy!

Slavíme třicet roků od svatořečení paní Zdislavy. Patronkou litoměřické diecéze byla prohlášena biskupem Josefem Kouklem týž rok. Náš současný biskup Stanislav Příbyl nevynechá příležitost „při cestě kolem“ stavět se u jejího hrobu v Jablonném a odevzdávat svou službu i diecézi právě jí. To aby nás nesla před Boží tvář. Přidat se k němu můžete při diecézní pouti 31. května, kam v tomto vydání Zdislavy zveme (pěšky spolu s biskupem vyrazíme už v 7 hodin ráno ze Zdislavy).

Na diecézní pouti se uskuteční další událost, jistě milá místnímu společenství katolíků na severu Čech: bohoslovec Marek Láska, který studuje za litoměřickou diecézi, přijme kandidaturu jáhenské a kněžské služby. A to při hlavní bohoslužbě v jedenáct hodin. Stvrdí tak v polovině studia veřejně, že směřuje ke kněžské službě Božímu lidu naší diecéze. Biskup zval a zve: přijďte ho podpořit. Pokud o něm nic moc nevíte, nabízíme s ním rozhovor, ve kterém se představuje.

Ohlížíme se za diecézní poutí do Říma. Jedna z poutnic, ředitelka Hospice sv. Štěpána Monika Marková, pro vás sepsala z této cesty malý deník. Doprovazený je snímky P. Martina Davidka, který je ochotně posílal už z Věčného města. Díky oběma.

Snímky fotografií Jana Policera, Jiřího Vopálenského a Jany Chadimové nás provedou oslavou Velikonoc v katedrále a na Ostrém.

Naše diecéze (respektive Klášter Hejnice) byla hostitelem plenárního zasedání biskupů – tak se nazývá jejich pravidelné pracovní setkání. Dáváme do něj tak trochu nahlédnout.

Společenství Modlitby matek, které je aktivní i v litoměřické diecézi, se sešlo na své děkovné pouti v Horní Polici. Představujeme nejen tuto akci, ale zejména velice otevřenou skupinu žen, které se scházejí na mnoha místech k modlitbě za své děti, manžele a blízké. Seznamte se a třeba se i přidejte.

V letošním roce si připomínáme osmdesát let od konce druhé světové války. Biskup Stanislav Příbyl se modlil na pietním shromáždění za 313 obětí transportu smrti na Prokopce v Bohosudově. Přibližujeme nejen tuto událost, ale také tragickou událost z posledních válečných dnů. Do Památníku Terezín pak zavítali na přelomu dubna a května historici a odborníci na konferenci a zahájení výstavy Kladivo a kovadlina. Na akci je přivítali mj. kardinál Dominik Duka a německý velvyslanec Andreas Künne. Zaznamenali jsme pro vás i tuto událost věnovanou odporu katolické církve proti nacismu.

V rubrice Události z diecéze najdete slušnou dávku dalšího zpravodajství z dění v církvi na severu Čech. Je to skutečně jen zlomek. Ke všem informacím a fotkám se zkrátka nedostaneme – a ne vše se vejde. Ale aby to bylo pestřejší, prosím zdvořile duchovní správce: dávejte vědět o tom, co u vás podnikáte. Nebo k tomu povzbudte své spolupracovníky. Uvítám zprávy ode všech, kdo se něčeho zajímavého účastní nebo pořádají. Nejde o to se vytahovat, ale navzájem se inspirovat. Dejte, prosím, vědět dopředu. Spolupracuji i s Katolickým týdníkem, můžeme zvát.

V těchto týdnech a měsících probíhá ještě jeden běh na dlouhou trať. Je jím rekonstrukce webu. Vlastně to bude novostavba na původních základech. Čas kvačí vpřed a některé komponenty systému, který se nachází v „zákulisi“ našich stránek, už dosloužily. S trochou nadsázky lze říci, že už sotva drží pohromadě. Také zde chceme posílit možnost „dávat vědět“ o tom, co se v diecézi zajímavého děje a čím farnosti i jiná společenství žijí a co dělají. Nechci slibovat žádný termín spuštění, protože „zdržujících“ nástrah už jsme objevili celou řadu...

Velmi doporučuji sledovat naše sociální síť – jak Facebook (Biskupství litoměřické), tak i Instagram (biskupstvi.litomerice). Spousta zajímavého a aktuálního se tam objevuje prakticky v reálném čase. Rádi budeme sdílet i vaše události, dění, fotky...! Stačí se prostřednictvím těchto sociálních sítí ozvat, přepsat, označit.

Přeji hezké čtení a přeji pokojné dny! Jiří Nývlt, redaktor Zdislavy

Máme papeže!

Volba Roberta Francise Prevosta mě překvapila i nepřekvapila. Nebyl skloňován mezi největšími favority konkláve, ale mezi papabili patřil. Věděl jsem hned, o koho jde: loni v září jsem s ním strávil týden na formačním kursu pro nově vysvěcené biskupy.

Jeho první slova mě opravdu potěšila, protože naprosto souzněla s mým nastavením a počátky mé biskupské služby. Pozdrav zmrtvýchvstalého Krista „Pokoj vám“ jsem si totiž vybral jako své biskupské heslo. Měl jsem obrovskou radost, že jsem se do tohoto papežova uvažování bezděky nebo spíš Božím řízením před více než rokem „trefil“.

Dvakrát zmínil papeže Františka a také mnoho z toho, co Františkovi leželo na srdci. Bude tedy rozvíjet jeho odkaz. Zároveň je ovšem velmi zajímavé vidět, že k tomuto odkazu přistupuje způsobem sobě vlastním. Hned v prvním okamžiku jsem si všiml, že bude Františkovo dědictví rozvíjet kreativně, v jeho duchu a současně na základě vlastních zkušeností. Papež Lev XIV. totiž byl a zůstane misionářem. Když se mluvilo o papeži Janu XXIII., říkalo se o něm „farář světa“. Nyní je tu misionář. Ukazuje to na posun důrazů ve službě církve. Už nestačí zabývat se běžnou, tedy udržovací duchovní správou, ale je třeba, abychom byli misionáři. Misionář má v sobě oheň, s nímž zvěstuje Kristovo evangelium, a potom také mnohem širší perspektivu.

Misionářská církev není zahleděná sama do sebe, ale je mostem, po kterém se lidem přináší radostná zvěst, že Bůh je bezvýhradně miluje. Už o tom mluvil. A také o společném kráčení v synodálním duchu, který podtrhl známým Augustinovým výrokem: „S vámi jsem křesťan, pro vás jsem biskup.“ V homilii mše svaté, kterou slavil v Sixtinské kapli spolu s kardinály, šel potom na hloubku, když připomněl Ježíšovu otázku Petrovi: „Za koho lidé pokládají Syna člověka.“ Abychom mohli lidem pomoci tuto otázku zodpovědět a neuvízli spolu s nimi v plytkých obrazech o Ježíšovi jako nepřijemném moralistovi nebo jen zajímavém člověku, který koná dobro, musíme nejprve spolu s Petrem vyznat: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“

To chci dělat spolu s Petrem dnešních dnů: vyznávat Krista jako Božího Syna, přinášet ho lidem v církvi, která slouží a zapaluje ohněm Ducha Svatého, pomáhat lidem odhodit strach, protože Ježíš nás všechny zdraví slovy: „Pokoj vám.“

Lev XIV. jako generální představený augustiniánů poznal celý svět. Můžeme ho díky tomu pokládat tak trochu i za svého, vždyť velmi dobře zná i Českou republiku. Je mi nesmírně lidsky blízký, raduji se z papeže Lva XIV. a těším se na službu v církvi a církev pod jeho pastýřským vedením.

**Stanislav Příbyl,
litoměřický biskup**

Snímek Vatican Media

Poděkování

Poděkování za život papeže Františka

Věřící litoměřické diecéze společně poděkovali v sobotu 26. dubna v katedrále sv. Štěpána Bohu za život papeže Františka, 265. nástupce svatého apoštola Petra.

„Vítám vás na mši svaté za našeho papeže Františka, kterou slavíme v den jeho pohřbu. Vyzýval nás vždy, abychom se za něho modlili. A této jeho prosbě dnes chceme vyhovět,“ pozdravil na úvod mše svaté v katedrále sv. Štěpána biskup Stanislav Příbyl.

Poděkoval všem kněžím a věřícím, kteří vážili kratší i dalekou cestu. „Velikonoční radost v pondělí po slavnosti Zmrtvýchvstání Páně vystřídal nejprve šok a později smutek z úmrtí papeže Františka. Jsem rád, že jsme mohli při mši svaté v litoměřické katedrále poděkovat za papežův život. Ač jsem dostal pozvání letět s panem premiérem na pohřeb papeže Františka, rozhodl jsem se dát přednost tomu, abychom se s římským biskupem rozloučili ve společenství naší místní církve,“ zdůraznil biskup.

V promluvě vyzdvihl tři papežské akcenty důležité pro litoměřickou diecézi v roce 2025.

Milosrdenství

„Myslím, že právě tady a teď musíme stavět na milosrdenství, které nám pomůže uzdravovat nejružnější rány minulosti naší vlasti, našich bližních i tohoto kraje a současně být příjemci, nositeli a svědky naděje, protože bez naděje se nedá žít,“ vyzdvihl.

Periferie

„My jsme tady, na místě, kde žijeme minimálně od začátku druhé světové války, v určitém smyslu na periferii. Mnozí tu ztratili domov, a když odešli jinam, setkávali se s nezájmem. Zdevastovaná krajina, domy, kostely a další památky jsou projevem toho, že jsme v pohraničí. Můžeme někdy nabýt dojmu, že nemá cenu se o něco snažit, protože stejně budeme stále ti na posledních místech a budeme na okraji zájmu. Myslím však, že jsme tady ušli velký kus cesty. Je tu krásně a lidé si k tomuto kraji postupně nacházejí vztah,“ připomněl.

Synodalita

„Synodalita znamená kráčet spolu. Je to způsob života církve, který nemá vést jenom k jejímu perfektnímu fungování uvnitř, ale má usnadnit to, aby se církev stala domovem všech pokřtěných a byla otevřená i všem lidem dobré vůle. Církev už není divadlem vybraných herců a velkého množství více či méně nezaujatých diváků. Život církve je život nás všech pokřtěných. Je něčím, co by v dobrém mělo ovlivňovat život společnosti,“ zdůraznil.

Celou homilii naleznete na webu litoměřické diecéze dlm.cz.

(jmn)

Snímky Jana Chadimová / Člověk a Víra

Biskup k úmrtí Svatého otce

Zprávu o skonu papeže Františka jsem přijal s bolestí, ale i s překvapením uprostřed mše svaté, kterou jsem sloužil v litoměřické katedrále sv. Štěpána. Vždyť jsme ho ještě včera viděli a slyšeli při požehnání Urbi et Orbi!

Velikonoce jsou svátky vzkříšení Krista, ale také naší budoucnosti, jak zpíváme: „My také s Kristem vstaneme a věčně živi budeme. Aleluja.“

Děkuji Pánu Bohu za jeho život stejně jako za jeho službu na Petrově stolci. Byl papežem, který si velmi přál a také všechno pro to dělal, aby Kristovo poselství nezůstalo jen psaným či mluveným slovem, ale aby se vtělovalo do našich skutků stejně jako do genomu církve. Jsem mu vděčný za důvěru, s níž mě jmenoval biskupem v Litoměřicích. Naposledy jsme spolu mluvili v září 2024 při setkání s ním v rámci formačního kursu pro nově vysvěcené biskupy. Povzbuzoval nás k odvaze a vynalézavosti, s níž máme přinášet Ježíše a jeho poselství všem lidem. Zdůrazňoval nám, že máme přijímat jako osoby i jako reprezentanti církve opravdu každého člověka.

Jeho postoj pastýře, který se nebojí jít až na okraj skály, aby zachránil třeba jen jednoho člověka, je pro mě jeho odkazem. Ať odpocívá v pokoji!

Stanislav Příbyl, litoměřický biskup

Třicet let od svatořečení paní Zdislavy

ní patronku litoměřické diecéze a její hrob v Jablonném v Podještědí se stal diecézním poutním místem.

Právě tam zve na 31. května na **diecézní pouť** věřící z celé diecéze biskup Stanislav Přibyl. Vyrazí společně na pěší pouť v sedm hodin ráno z obce Zdislava. Trasa měří asi jedenáct kilometrů a její podrobnou trasu lze nalézt v **QR kódu**. Není nijak náročná a vhodná je pro všechny, kdo zvládnou ujít takovou vzdálenost.

V Jablonném bude ten den **série čtyř bohoslužeb** (viz plakátek na poslední straně Zdislavy). Tu hlavní bude slavit v jedenáct hodin biskup a mezi kandidáty jáhenství a kněžství bude přijatý bohoslovec Marek Láska.

Život a cesta ke svatořečení sv. Zdislavy z Lemberka

Sv. Zdislava z Lemberka žila v pro nás dávném 13. století. Bylo to období, které zásadně proměnilo náš životní prostor. Vedle vzniku měst, upevnění role šlechty či rozšiřování „západních“ právních norem a charitativní péče prošla velkou proměnou i církev a duchovní život tehdejší společnosti. Dodnes si připomínáme vliv osobnosti té doby – patřili mezi ně sv. Dominik, sv. František z Assisi či sv. Klára. Sv. Zdislava byla jejich „soutupnice“.

Rodina

Zdislava se narodila zřejmě v roce 1220 (jiné zdroje uvádějí 1225) jako nejstarší dcera Přibyslavy z Křižanova a jeho manželky Sibylly. Její otec, věrný služebník krále Václava I., spravoval řadu oblastí na západě Moravy. Na dvoře panovníka se také seznámil s paní Sybilou, která byla členkou družiny Václavovy manželky Kunhuty. Protože Kunhuta byla dcerou císaře Filipa II. Švábského a sicilské královny Ireny, je možné, že Sibyla pocházela z daleké Sicílie (jiné zdroje uvádějí okolí Norimberka). Zřejmě proto se na panství i v rodinném prostředí Přibyslavy „zabydlely“ jisté kulturní odlišnosti, jimiž se lišilo od dobové společnosti: svědčí o tom mj. i četné Přibyslavovy a Sibyliny zakladatelské aktivity, například založení cisterciáckého kláštera ve Žďáře nad Sázavou. Mělo to jistě vliv i na Zdislavu a její životní směřování.

Co víme jistě

O Zdislavě a jejím životě svědčí pouze dva přímé prameny pocházející z počátku 14. století. Prvním je kronika žďárského kláštera, která se o ní zmiňuje z hlediska vztahu k jejím rodičům: „Z onoho man-

želství pak tři dcery překrásné vzešly, [...] první z oněch tří dcer se Zdislava zvala, [...] Havel z Jablonné zvaný, si vyvolil Zdislavu za choť, bez úhony s ním žila a rovněž mu zrodila dítky“ (moderní překlad z latiny). Druhé svědectví pak podává neznámý ve staré češtině veršující kronikář, tak řečený Dalimil (dokonce se o něm uvažovalo jako o Zdislavině příbuzném): „O světiej Zdislavě skončení. / Léta od narození Jezukrista milého / po tisíci po dvě stě petidcát druhého / svatého života žena, paní Zdislava, / s světa snide, / pro niž pracným veliká útěcha přide. [...] Pět mrtvých vzkriesila / mnoho slepých prosvietila, / chromých a malomocných mnoho uzdravila / nad jinými pracnými velké pomoci činila“. Jedná se samozřejmě o klíčová sdělení pro Zdislavin životopis, jehož sepsání do dnešní známé podoby bylo možné až na základě mnoha dalších tzv. nepřímých pramenů.

Manžel a rodina svěťice

O Zdislavině dětství a mládí nevíme z pramenů nic. Jisté je, že kolem roku 1240 se provdala za Havla, který pocházel z velkého rodu Markvarticů z Pojizeří. Havel patřil také mezi stoupence krále Václava I. Na konci 30. let 13. století je doloženo jeho působení v panovníkových službách v Brně, kde se jistě seznámil se Zdislaviným otcem Přibyslavem a snad i se samotnou Zdislavou. Havel v té době stavěl v podhůří Lužických hor poblíž teprve vznikajícího městečka Jablonné hrad, který podle dobové

V klášteře je k vidění stálá **expozice o svatě Zdislavě**, na které bude k vidění kanonizační bula i materiály, které se podařilo shromáždit k procesu svatořečení.

Letos se uskutečnil už desátý ročník **dětské výtvarné soutěže** V srdci paní Zdislavy. Díla dětí jsou vystavená také v ambitu kláštera.

Dominikáni připravili i lákadlo pro mlouny. Vydali k výročí **čokoládové medaile** z belgické čokolády ve dvou vydáních mléčná i hořká s reliéfem rodiny sv. Zdislavy.

Letošní novinkou bude také **relikviářový procesní kříž**, který vyrobil výtvarník Jiří Urban z Turnova. Opravou (impregnací) prošla i relikvie, tedy lebka, sv. Zdislavy. Do rukou ji dostalo duo restaurátorů Valchářová a Velíšek. Novotou září po kompletní rekonstrukci také **Mariánsko-zdislavský oltář** na levé straně hlavní lodi baziliky.

Ve stejný den, na který je plánovaná diecézní pouť se v Jablonném konají také **městské slavnosti** s bohatým programem na náměstí.

(jmn)

zvyklosti pojmenoval německým názvem „Lví hora“ – Löwenberg – Lemberk. A právě proto je tato moravská rodačka nyní známá jako Zdislava z Lemberka a je spojena zejména se severočeským prostředím. Tak se k nám na sever z Moravy „dostala“.

Z jejího manželství s Havlem vzešli přinejmenším čtyři potomci, tři synové a jedna dcera. Pravděpodobně už v Brně se potkala s prvními dominikány, kteří přišli do českých zemí, a byla tou komunitou nadšená. Společně s Havlem pak totiž stála u zrodu hned dvou domů těchto řeholníků, a to v Jablonném a v Turnově. Vzhledem k podpoře dominikánů byla v pozdější tradici označována za jejich terciářku (osoba žijící mimo klášter v souladu s řeholí). Projevilo se to hlavně v tom, jak je zobrazována: často v dominikánském rouchu. Velmi pravděpodobně stála spolu s manželem také za založením opevněného řeholního domu (komendy) rytířského řádu johanitů (Maltézští rytíři) v Českém Dubu. Johanité pečovali o poutníky a zakládali špitály. V jejich činnosti se propojují také zájmy a vlohy obou manželů.

Patronka služby

nemocným a nuzným

Už krátce po smrti byla „paní z Lember-

ka“ považována zejména za zázračnou léčitelku (dle svědectví výše citované kroniky) a je spojována se špitálem při dominikánském klášteře v Jablonném. Historici také nevylučují pozdější tvrzení o kontaktech se sv. Anežkou, ikonou špitální péče v Čechách. Právě ve 13. století se rozvinul tento druh „zdravotních a sociálních služeb“ – a sv. Zdislavu tak lze nepochybně zařadit po bok sv. Alžběty Durynské, sv. Hedviky či zmíněné sv. Anežky. Taková práce jistě vyžadovala i výměnu zkušeností, tedy i komunikaci.

Zdislavě nebyl dopřán dlouhý život. Zemřela mladá roku 1252. Snad na tuberkulózu, ale vyloučit nelze ani následky po narození nejmladšího syna. Její ostatky spočinuly v tehdy budovaném kostele sv. Vavřince při dominikánském klášteře v Jablonném. Její hrob je tam dodnes a je místem úcty k této svěťici.

Druhý život – aneb úcta ke sv. Zdislavě

Za svatou označil Zdislavu sotva půl století po její smrti tak řečený Dalimil ve své kronice. Cesta k její kanonizaci však byla o mnoho delší, a to i přes úctu, která jí byla v Jablonném prokazována zřejmě již krátce po smrti. Přes Zdislavin hrob se přehnaly husitské války, které přečkal.

První písemně doloženou opravu známe z poloviny 16. století, z doby počátků rekatolizace, kterou podporovali tehdejší majitelé Jablonného Berkové z Dubé, kteří se považovali za Zdislaviny potomky. Pražský arcibiskup a někdejší litoměřický probošt Zbyněk Berka z Dubé dokonce začal na počátku 17. století připravovat kroky ke kanonizačnímu procesu.

O zdislavské úctě a z ní pramenících zázkřů nás informují zápisy, které v 17. a 18. století pečlivě pořizovali dominikáni v Jablonném, usilující o „zoficiální“ jejího kultu. Zřejmě i proto se dočkal tamní kostel velkolepé barokní přestavby tamního chrámu podle plánů slavného rakouského architekta Johanna Lucase Hildebranta. Ve výklenku v průčelí kostela našla své místo také Zdislavina socha (je dodnes na pravé straně). Klášter však zrušil Josef II. a úcta ke sv. Zdislavě ochabla. Nové (neúspěšné) snahy o svatořečení inicioval v polovině 19. století litoměřický biskup Augustin Bartoloměj Hille.

Beatifikace

Diecézní beatifikační proces vzal za svůj biskup Emanuel Jan Křtitel Schöbel. Uzávěřit se ho podařilo 17. ledna 1900 za vydatné pomoci jablonského děkana Josefa Tschörche. Četní svědci zejména z okolí

Jablonného potvrzovali trvání zdislavské úcty. Akta přeložená do latiny postoupil biskup do Říma. Až do 28. srpna 1907 to trvalo, než papež Pius X. prohlásil Zdislavu z Lemberka za blahoslavenou. Popsaný proces se obešel bez dokládání zázraků, neboť se jednalo o úřední schválení jejího kultu, které bylo považováno za tzv. rovnocenné blahorečení.

Svatořečení

Cestu ke kanonizaci započal v roce 1936 převor litoměřického dominikánského kláštera Wilhelm Schlössinger. Zásadní kroky však následovaly až po druhé světové válce, kdy se po více než 150 letech vrátili do Jablonného dominikáni. Ve věci svatořečení bl. Zdislavy se na papeže Pia XII. obrátil litoměřický biskup Štěpán Trochta. V roce 1949 byla dokonce z jeho popudu ustavena komise, jejímiž členy se mj. stali salesián Emil Škurka, spirituál semináře Karel Červinka, historik Zdeněk Kalista, premonstrát Jan Hroznata Svatek a především tehdejší český dominikánský provinciál Ambrož Svatoš, jehož jméno je dnes s kanonizací sv. Zdislavy nerozlučitelně spojeno.

Jenže k moci se dostal komunistický režim. Komise nemohla vyvinout prakticky žádnou činnost. Její poslání připomněl

Štěpán Trochta až na jaře 1968. Litoměřický biskup tehdy ještě neměl státní souhlas k duchovenské činnosti (administrativní nástroj komunistické moci k ovládnutí církve). Na poutníky, kteří dorazili 26. května do Jablonného, se proto obrátil jen prostřednictvím čteného poselství, v němž zopakoval úsilí o Zdislavino svatořečení a výrazným způsobem aktualizoval její život směrem k tehdejší době: „*Proste blahoslavenou Zdislavu, aby byla i dnes dobrou a spolehlivou patronkou našeho severního pohraničí, neboť toho potřebuje. Kéž pod její záštitou, jejím příkladem a na její přimluvu zmizí co nejdrívě všechny tamní morální i hmotné nesnáze a dostaví se brzy duchovní rozkvět i hmotný blahobyť, všeobecné smíření a spokojenost.* [...] *Proste ji zvlášť naléhavě, aby se stala dnes, kdy rodiny a manželství procházejí těžkou krizí, svou přimluvou i příkladem záchranou našich křesťanských rodin a záštitou dobré výchovy naší mládeže.*“

Při příležitosti 750. výročí Zdislavina narození se Štěpán Trochta rovněž obrátil

Víra bez skutků je mrtva

Z poselství litoměřického biskupa Štěpána Trochty zaslané účastníkům pouťi ke hrobu (tehdy ještě blahoslavené) Zdislavy, která se konala v neděli 26. května 1968 v Jablonném v Podještědí.

Patronka pohraničí

Proste blahoslavenou Zdislavu, aby byla i dnes dobrou a spolehlivou patronkou našeho severního pohraničí, neboť toho potřebuje. Kéž pod její záštitou, jejím příkladem a na její přimluvu zmizí co nejdříve všechny tamní morální i hmotné nesnáze a dostaví se brzy duchovní rozkvět i hmotný blahobyť, všeobecné smíření a spokojenost.

Ať ochotná spolupráce všech vytvoří podmínky pro radostné soužití všech obyvatel našeho pohraničí, ať vyprosí všem lidem dobré vůle, aby si vzájemně podali ruce, měli se rádi a spolupracovali svorně při přípravě lepších zítřků jako členové jedné příkladné rodiny.

Hlásání evangelia

Víra bez skutků je mrtva. Toto chápala dobře

Z homilie papeže Jana Pavla II. při svatořečení Zdislavy z Lemberka v Olomouci na letišti Neředín

Život svaté Zdislavy, která se narodila ve třináctém století na Moravě a žila v severních Čechách, se vyznačuje mimořádnou schopností obětovat se pro druhé. Dosvědčuje to zvláště její rodinný život, kde jako manželka hraběte Havla z Lemberka byla – podle slov mého ctihodného předchůdce Pavla VI. – „vzorem manželské věrnosti, oporou rodinné spirituality a příkladem počestnosti mravů“. Dotvrzuje to pak i její horlivá služba na poli charitativním, zvláště u lůžka umírajících, kterým věnovala vždy tak velkou péči a starostlivost, že je dodnes vzpomínána jako „uzdravovatelka“.

Svatá Zdislava, která intenzivně žila spiritualitu dominikánské terciářky, uměla sama sebe učinit darem, po vzoru Ježíšových slov: „Blaženější je dávat než dostávat.“ (Sk 20,35) A to je to tajemství oné velké sympatie, kterou její postava stále vzbuzovala už za života, stej-

na papeže Pavla VI., který mu odpověděl dopisem, v němž oslavil Zdislaviny ctnosti a znovu ji vyzdvihl jakožto manželku, matku a dobrotitelku ochotnou pomoci strádajícím. V dalších letech byly z Československa, ale také z Polska či USA adresovány do Říma další a další prosby o zahájení kanonizačního procesu. V 80. letech pak byla zásluhou tehdejšího ředitele archivu vatikánské Kongregace pro blahorečení a svatořečení, českého emigranta a pozdějšího olomouckého kanovníka Jaroslava Němce vypracována tzv. Pozice o ctnostech, tedy kritický životopis bl. Zdislavy obsahující také zhodnocení jejího kultu. Dne 18. září 1989 se na přimluvu Zdislavy z Lemberka udál zázrak. Lékaři Františku Strakovi z Moravce u Nového Města na Moravě se po více jak dvouhodinové zástavě srdce obnovily životní funkce bez jakýchkoliv trvalých následků. Tato událost byla rovněž kriticky zhodnocena, uznána za platnou a dekret o Zdislavině zázraku byl po ratifikaci Janem Pavlem II. zveřejněn 6. dubna 1995.

naše světice, a proto se stala i apoštolkou náboženské výchovy i výuky a iniciátorkou sociální a charitativní práce. (...) Obraťme se na ni, aby vyprosila i nám takovou apoštolskou horlivost a ochotu spolupracovat na šíření a prohlubování náboženského poznání a křesťanského života, jak je to přáním druhého vatikánského koncilu.

Proste ji, aby svou přimluvou dosáhla i toho, že se přihlásí mnoho obětavých laiků k spolupráci na díle duchovní obnovy. Vždyť jen křesťanství opravdové a schopné oběti vytvoří podmínky nejen pro mravní obrodu Církve Kristovy, nýbrž ji uschnou státi se nejúčinnějším pomocníkem v budování i hmotného blahobytu (...).

Je naším úkolem nalézt nejlepší způsob, jak následovat jejího příkladu pastorační horlivostí i v době přítomné a v našich zvláštních potřebách. Styl práce a přístupu k lidem bude muset být přizpůsoben současným potřebám a mentalitě dnešního člověka, avšak duch, z něhož čerpají sílu a nadšení apoštolské duše, je v každé době stejný. Je to duch Kristův, duch oběti. Ten vyžaduje vždy

Slavnost v Olomouci

Slavnost samotné kanonizace se odehrála právě před třiceti lety: 21. května 1995 v Olomouci při návštěvě papeže Jana Pavla II. v České republice (zároveň se svatořečením bl. Jana Sarkandra). Na slavnostní bohoslužbu na letišti v olomoucké čtvrti Neředín se vypravil i litoměřický biskup Josef Koukl, který přednesl stručný životopis budoucí svaté, o níž při této příležitosti prohlásil dnes už rovněž svatý Jan Pavel II., že je „zářným svědkem ‚evangelia rodiny‘ a ‚evangelia života‘, které se církev snaží, víc než kdy jindy, šířit na přechodu z druhého do třetího tisíciletí křesťanství“. Biskup Josef Koukl se spolu s tehdejším českým provinciálem dominikánů Dominikem Dukou v následujícím roce zasloužil i o povýšení kostela sv. Vavřince v Jablonném na baziliku minor a rozšíření jejího zasvěcení i na sv. Zdislavu. Ta se pak 24. října 2000 stala hlavní patronkou litoměřické diecéze.

Martin Barus,
archivář litoměřického biskupství

mnoho ctností, zvlášť vytrvalost, trpělivost, obětavost, svornost, nadšení a křesťanskou důvěru, především však mnoho lásky, po které žíznily duše v každém dějinném údobí.

Charita a konání dobra

Drazí čtenelé blahoslavené Zdislavy! Prosím vás snažně, mějte i vy otevřené srdce pro všechny duchovní i hmotné potřeby bližního a neodmítejte pomoci všude tam, kdo je toho zapotřebí. Je nutno mít porozumění a zájem o všechno, co může zlepšit všeobecné životní podmínky našeho drahého lidu. Nevyhýbejte se v tomto směru poctivé spolupráci. Dobrou příležitostí je vám i podpora „České katolické charity“. (...) Napomáhá oběťavě a účinně dobrovolným konáním dobrých skutků mnohým, o něž by jinak nebylo postaráno. Vždyť konání dobra je nezbytným výrazem náboženského života, který by bez něho byl chudým.

+ Štěpán Trochta, biskup litoměřický.
V Radvanově dne 23. května na Slavnost Nanebevstoupení Páně, L.P. 1968

ně tak jako i po smrti, až do dnešní doby. Její příklad je mimořádně aktuální, zvláště s přihlédnutím k hodnotě rodiny, která – jak nás ona sama učí – musí být otevřena Bohu, daru života a potřebám chudých. Naše světice Zdislava je zářným svědkem „evangelia rodiny“ a „evangelia života“, které se církev snaží, víc než kdy jindy, šířit na přechodu z druhého do třetího tisíciletí křesťanství.

Rodiny v Čechách a na Moravě, vy jste nedocenitelným pokladem tohoto národa a právě napodobováním svých světců a světic se stáváte tím, čím jste už byly v plánu Božím! A ty, Zdislavo z Lemberka, ty dobrá, statečná, milosrdná a zbožná matka, veď rodiny své vlasti a celého světa k tomu, aby stále hlouběji poznávaly své poslání, aby byly hotovy rozdávat se!

Už za života ji lidé považovali za světici a posla z nebes

Kulturní historik Jan Rucz je autorem monografie o svaté Zdislavě Láskou ke svatosti. Vydejme se spolu s ním za dobrodružstvím života této ženy, která žila před osmi staletími a je patronkou litoměřické diecéze.

Jak jste k tomu zájmu o sv. Zdislavu přišel?

Jsem historik. A za tento zájem může zámek Lemberk, kam jsem před léty nastoupil jako průvodce. Začala mě oslovovat přes region, klášter a dějiny tohoto kusu země. Víte, ve dvaceti letech jsem konvertoval ke katolictví – a dnes tuším, že ona na tom měla svou zásluhu. Proto můj zájem o ni, její vzor a život. Musela to být prostě úžasná ženská. Pořád mě fascinuje. Celé roky jsem k ní pořád něco sháněl a studoval. Před sedmi lety jsem velmi vážně onemocněl, stal se ze mě ležák a lámali nade mnou hůl. Přikládám to i jí, že jsem se postavil znovu na nohy, přestože tomu doktorův moc nevěřili. Sice nejsem úplně fit, ale funguju a je to pro mě zázrak. Mám teď víc času, a tak jsem mohl dokončit monografii a poděkovat jí tím, že jsem o ni něco napsal.

Říkáte skvělá ženská. Čím vás její život tak zaujal?

Byla perfektní matka, která se věnovala dětem. Musela to být skvělá a poměrně sebevědomá manželka. Podle všeho se s manželem skutečně měli moc rádi. A hlavně byla člověkem, který hledal cesty k pomoci druhým – stala se v regionu garantem a zakladatelkou charitní, ošetřovatelské a zdravotnické péče o docela obyčejné lidi. Nebyla to pouze žena, která by se jen modlila, ale přikládala ruku k dílu, byla v terénu a snažila se osobně pomáhat. Je vzorem žitého a živého křesťanství. Jak říkal historik Zdeněk Kalista, ona byla ztělesněním hrdinství, které přesahovalo meze všedního života.

Odkud tohle všechno víme? Moc písemných a relevantních zdrojů informací o jejím životě bohužel nemáme.

Vlastně jen pár vět ze žďárské klášterní kroniky a ze zápisů tak řečeného Dalimila. Historik tak musí čerpat i z informací o její rodině – o manželovi, otci, synech – z toho všeho se staví mapa, kde jsou vidět stopy, které by mohly být právě její. Důležitým zdrojem je i její kult. Jasně že legendy jsou často nabalené řadou idealizací a zbožným nánosem, ale díky tomu, že víme, jak legendy vznikaly – tedy známe ty barokní mistry –, tak historikové vědí, co oddělit, a tak v nich hledáme zbytky základu, který o ni hovoří v rovině faktů. Něco málo lze vypožorovat z hmotných statků, které se dochovaly například v krajině. Nelze přesně zjistit, kde a jak žila, ale můžeme sledovat její odkaz a ducha.

Například?

Evidentně působila na své děti a rodinu v předávání a tradování zmíněného charitativního založení. Prakticky všichni se pak zabývali řešením některých společenských problémů své doby a prostředí. Její potomci se věnovali některým sociálním a charitativním záležitostem mnohem víc, než bylo široko daleko běžné.

Je dobré se podívat i na širší souvislosti. Její matka Sibyla pocházela od císařského dvora, nejspíš však od Norimberka, nikoliv z jihu Itálie, jak se dosud uvádí. Vyrůstala na dvoře, kde se rodila gotika. Ne architektura, tedy její stavební a estetická složka, ale celý životní styl. Například žena se stala partnerem muže ve společnosti. Není mu podřízena. Docela revoluce. Další důležitou změnou byl měnicí se pohled na víru a spásu. Není důležité jen se modlit, ale duchovní život začal prostupovat více do činů a skutků, které se u žen projevovaly zejména v charitativní činnosti a konkrétních projevech lásky k bližnímu bez ohledu na původ. Kladl se mnohem více důraz na vzdělání.

Celé to rodinné založení vycházelo od její maminky a je patrné i na působení a životě její sestry Eufemie, která žila prakticky stejný život v blízkosti žďárského kláštera. Na rozdíl od Zdislavy, která odešla v té době vlastně na konec světa, do velmi pustého prostředí.

No to je další zajímavá věc. Jak to tedy na severu v podhůří Lužických hor vlastně asi vypadalo?

Pojďme si to ukázat na kontrastu. Ona se velmi pravděpodobně narodila v Brně (a nikoliv v Křižanově). Zřejmě až v roce 1225. Vyrůstala na přemyslovském dvorci, který byl spojený s přilehlým dominikánským klášterem. Mimochodem proto k nim tolik inklinovala, protože s nimi vyrůstala. Brno bylo v té době dlážděné kamenné město. Stálo tam zmíněné přemyslovské sídlo, stavěl se Špilberk. Bylo to na svou dobu luxusní město.

A teď Jablonné a Lemberk: hluboké a pusté lesy, bažiny, cesty – to byly stezky jen lehce upravené, aby se po nich dalo projet s povozem. Jednotlivá lidská sídla a obce byly takové ostrovy bezpečí uprostřed hvozdů. Obchodníci putovali od jednoho ke druhému s jedinou myšlenkou: už abych byl za hradbami. Samotné město Jablonné bylo sice v regionu asi to největší a nejvýznamnější, ale v porovnání s Brnem to byl skok do minulosti. Jediný kamenný dům, navíc opravdu na úrovni, byl kostel. Tedy kostely – farní a klášterní –, oba postavené francouzskou cisterciáckou hutí. Ale obyčejní lidé tam žili jen v polozemnicích nebo v přízemních domcích dřevěných nebo hrázděných. Všechny cesty byly bahnité. A okolo nikde nic. Přišla sem jako patnáctiletá a musel to být kulturní šok.

Moment, ona nežila na hradě Lemberk?

Zdislava s manželem Havlem žili nejspíš na dvorci, který byl ve městě. V té době velmožové, později šlechta, žili na takových dvorcích. Hrady teprve začínaly vznikat. Dvorec by bylo možné přirovnat k rozsáhlým statkům většinou v sousedství kostela. Bylo to tak i v Jablonném na okraji dnešního náměstí. Zděné bývaly maximálně základy, na které navazovala dřevěná nebo hrázděná stavba. Dalo by se to připodobnit k selskému stavení, které známe z devatenáctého století.

Co se týče hradu Lemberka, dlouhá léta se dedukovalo, kdy se začal stavět – a na to je navázaná informace, že Zdislava tam měla s manželem žít od roku 1241. Listinný důkaz o budování hradu se však ukázal jako falsum ze čtrnáctého století. Také stavebně-historický průzkum naznačil, že hrad bude mladší. Věž nese prvky kladské hutě. Havel z Lemberka byl kastelá-

urozená, co tu jen dvanáct let bydlela a přivedla na svět své děti. Musela dělat tak úžasné věci, že i osm set let poté si o tom povídáme!

Její matka, což víme ze žďárské kroniky, třikrát ovdověla a pak se uchýlila do kláštera bekyň – tedy většinou vdov a urozených žen, které nevstoupily do řádu, ale žily podle řehole v komunitě v klauzuru. Náplní jejího života byla charita.

Sestra Eufemie to samé. Založila špitál a starala se o potřebné a chodila o ně pečovat. Její deery působily v klášteře právě tak a jedna se stala řeholnicí.

V celém rodu nacházíme doložený důraz na charitu. A všechno to pochází z výše zmíněné císařské gotické výchovy. My máme obecně zažitě pod tímto pojmem zejména lomené obilky, ale společenské milieu znamenalo, že ženy mají být charitativně činné, šlechtici byli vyzýváni nelpět na majetku, ale

mít na paměti dobro širší společnosti, aniž by na tom vydělávali. Plno se jich v gotické kultuře podílelo na rozvoji lepší společnosti. A to Zdislava také jistě naplňovala.

Pojďme si ještě udělat představu, jak mohl vypadat „Zdislavin“ špitál?

Nevíme, jestli řeholní komunitu a přilehlý špitál založila přímo ona, ale nikdo jiný to udělat nemohl. Po právní stránce to byl nejspíš její manžel Havel. Je však evidentní, že na její popud. V rodu jejího manžela, tedy Markvarticů, byla typická úcta a přichylnost k řádu cisterciáků a k johanitům. Zdislava ale přivedla dominikány. Také její děti inklinovaly k tomuto společenství. V Dalimilově kronice najdeme zmínku, že během povstání ve druhé půli 40. let třináctého století se zmnožily nájezdy na statky Havla v Jablonném a okolí, a proto tam bylo množství uprchlíků, kterým vypálili vesnice. Tito lidé hledali zázemí a přístřeší, čehož se chopila Zdislava. Kdo jiný by pomohl, když jediný pán – Havel – bránil své panství před útoky ve zbroji. Jedině žena prochnutá gotickou kulturou. Proto založila v letech 1247–48 špitál. A co to je? Prosté spojení nemocnice, pečovatelského a azylového

domu a sirotčince. Byla to asi jednoduchá dřevěná stavba – většinou tam žili zbídačení lidé, celé rodiny, matky s dětmi, staří lidé. Chlapi bránili okolí před nájezdy. Shromažďovaly se tam nejohroženější vrstvy. Poskytována byla veškerá sociální a dostupná zdravotní péče, jídlo a měli kde spát. Gotika si potrpěla na základy všeobecného vzdělání (nikoliv ještě ke gramotnosti), které vedly k zlepšení života – jednalo se o základy hygieny, znalost léčivých bylin a jejich účinků a veškeré praktické dovednosti v případech, kdy běžný život nějak selhal. To vše tam lidem poskytovali – a já si Zdislavu trochu představuji, že to byla laskavá žena, ale s umem řídit, že byla praktický člověk a uměla být i rázná, tedy žena, která umí držet oštěž v rukou. Jinak by takové dílo nedokázala vybudovat. Na svou dobu tam museli lidé dostávat úžasnou péči. Určitě to nebyl luxus. Leželi na prýcnách a na slámě, ale na tu dobu to muselo být obrovské dobrodíní. Bez tohoto zázemí by četněji umírali.

Odtud tedy ta úcta a obdiv, které přetrvaly staletí?

Tradovali jej především lidé zkoušení, kteří přestáli s její pomocí utrpení. Uprostřed války a povstání se objevila hodná žena, která přišla s pomocí a pak je ve spojení s dominikány začala léčit. A dle Dalimila se říká, že měla dary Ducha Svatého i uzdravovat. A kdo tomu nevěří, tak minimálně dokázala lidi vyléčit za pomoci bylin a zlepšené hygieny.

Je tu ještě jedna věc. Tím, že přišla z cizí země, z dálky, byla pro místní nesmírně krásnou ženou exotického vzhledu. Navíc byla hodná a pomáhající. Když se to spojí, tak není důvod nevěřit tomu, že už za jejího života ji lidé považovali za svěťici a posla z nebes. Když zemřela, byla oslavována jako svatá, jako osoba jedinečná, v regionu vyčnívala. Dnes by se řeklo celebrita. A lidé v ní poznávali anděla. Není se proto moc co divit, že její kult trvá už osm set let.

Jiří Nývlt

Snímky Jan Policer / Člověk a Víra

Z liturgie svatořečení. Snímky archiv olomouckého arcibiskupství

Bazilika v Jablonném září po rekonstrukci

Sv. Zdislava v průčelí jablonského chrámu

Odkud víme o její sociálně charitativní činnosti, když písemné doklady jsou tak skoupé?

Odkázání jsme na zmíněnou Dalimilovu kroniku. Kvůli husitům se nám písemně nic moc nedochovalo. Ale zase víme z jiných zdrojů, že přímí potomci Zdislavy po ženské linii – Berkové z Dubé – odkazovali společně s pojmenováním svých dětí jako Zdislav a Zdislava právě na charitativní práci Zdislavy.

Písemné prameny nás také uvádějí do životního stylu její matky a sester. Díky kronice žďárského kláštera víme o celé řadě informací a detailů ze života celé rodiny - kromě Zdislavy, která se odstěhovala na druhý konec království. Čili známe rodinné prostředí matky, sester a neteří. Také ony se vymykají soudobé společnosti, a proto dedukujeme, že ani Zdislava nebyla jiná. Žďárská kronika ji staví na roveň sestrám – měly stejnou výchovu. Vzhledem k tomu, jakou stopu zanechala v našem regionu, tak to nemohla být obyčejná ženská, byť

Sv. Zdislava na mříži z kostela v Jablonném v Podještědí. Snímky Jiří Nývlt

Dominikáni nechali k výročí vyrobít čokoládové medaile

v Hejnicích

Plenární zasedání biskupů

Plenární zasedání biskupů se na přelomu dubna a května uskutečnilo na poutním místě Hejnice, kde se po staletí setkávají Češi, Němci, Poláci a Lužičtí Srbové.

Mezinárodní společenství se shromáždilo také kolem oltáře při pontifikální mši svaté v kostele Navštívení Panny Marie. Obklopilo jej dvacet biskupů – vedle těch z Česka stáli tři bezprostřední sousedé zpoza hranic: drážďansko-míšeňský Heinrich Timmerevers, zhořelecký Wolfgang Ipolt a legnický Andrzej Siemieniewski. Z daleké Indie přijel na pozvání Charity biskup Domingo Dias z diecéze Karwar.

Arcibiskup Josef Nuzík a biskup Stanislav Přibyl u hrobu P. Miloše Rabana

Kazatelem byl biskup-hostitel Stanislav Přibyl. V den sv. Kateřiny Sienské hovořil právě o ní – ovšem nejen o vzdálené historii, ale také o její inspiraci pro dnešek: „Snaha zesnulého papeže o synodální tvář církve se podivuhodně shoduje s tím, o co usilovala žena, laička a dominikánská terciářka sv. Kateřina Sienská. Obnova církve začíná u každého z nás snahou o vlastní svatost a ochotou pro církev něco udělat.“

V závěru bohoslužby pozdravil biskupy také hejtman Libereckého kraje Martin Půta. Jak řekl, je potěšený, že se sešli právě v Hejnicích, na území „jeho“ kraje. „Když jsem odbočil v Hejnicích na příjezdovou cestu ke kostelu, tak jsem měl radost z toho pohledu na tento krásný chrám v chrámu přírody, který je také domem Božím. Bylo to pro mě povzbuzení v náročném dni, stejně jako ten čas, co jsem tu s vámi mohl strávit,“ zdůraznil. Připomněl radostné i bolestné dějiny Hejnic a zejména obnovitelskou činnost P. Miloše Rabana, který klášter vybudoval z ruin do krásného místa. „Tady u nás na severu není v kostelích tolik věřících jako u vás na Moravě,“ obrátil se k biskupům z Moravské církevní provincie a dodal: „Přesto mají lidé možnost přijít do krásného kostela a obracet se k Bohu a my jako samospráva máme radost z toho, že můžeme přispět k tomu, že některé kostely mohou být opět krásné. Děkuji, že jste tu byli,“ uzavřel.

Po mši svaté se byli biskupové pomodlit v Clam-Gallasovské hrobce pod bazilikou, kde je pohřben hejtmanem zmíněný obnovitel Hejnic P. Miloš Raban.

Synoda a prevence i ochrana před zneužíváním

Při svém jednání se členové České biskupské konference rozhodli do prevence a ochrany před zneužíváním zapojit více biskupů. Předsedou komise (transformované z rady) byl zvolen litoměřický biskup Stanislav Přibyl, dalšími členy komise jsou pomocný biskup pražský Zdeněk Wasserbauer, ostravsko-opavský biskup Martin David a brněnský biskup Pavel Konzbul. Biskupové diskutovali o činnosti České katolické charity, která spravuje domy duchovních a řeholnic, a schválili její hospodaření za rok 2024. Delegát pro synodalitu biskup Prokop Brož nastínil doprovodný proces další (realizační) fáze synodálního procesu, tak jak ho navrhl generální sekretariát biskupské synody, i další možnou činnost Národního synodálního týmu.

Věnovali se také podnětům vzešlým z komisí a rad. Plenární zasedání jmenovalo s účinností od 1. září vicerektorem Papežské koleje Nepomucenum v Římě P. Václava Šustra. Ten nahradí P. Vojtěcha Novotného, který se vrátí zpět do královéhradecké diecéze. Schválili také český překlad liturgických textů k nezávazné památce sv. Terezy z Kalkaty, která připadá na 5. září, a vzali na vědomí projekt Katecheze Dobrého pastýře a možnost šíření tohoto katechetického programu v diecézích. Zabývali se rovněž podněty Rady pro rodinu, konkrétně slavením Dne seniorů a příručkou Život je vždy dobrý, kterou vydalo Dikasterium pro laiky, rodinu a život.

Výlety do přírody a krása poutního místa

Někteří biskupové se vypravili i do přírody v okolních horách. „Ještě před jednáním jsem byl na výletě se Stanislavem Přibylem,“ pochlubil se brněnský biskup Pavel Konzbul. „Bylo nádherné jaro a ušli jsme dvanáct kilometrů ze Smědavy zpět do Hejnic.“ Brněnský biskup Hejnice navzdory dálce, která ho dělí od jeho diecéze, dobře zná. Na kněžství se připravoval rok v Litoměřicích. „Pomáhali jsme to tady otevřít po rekonstrukci. Shodou okolností se současným místním farářem Pavlem Andřšem. Dělal jsem tady ‚regulovčička dopravy‘ na parkovišti,“ smál se biskup při vzpomínce.

Svou premiéru na plenárním zasedání ČBK pak zažil již zmíněný nový pomocný královéhradecký biskup Prokop Brož: „Přijel jsem hodně naslouchat, co biskupové nosí v srdci, co je trápí, učit se, jak vypadá běžná agenda, se kterou se je potřeba vypořádát.“ Dále přiblížil pozadí práce biskupského týmu: „Patří do ní i modlitba, abychom hledali dobré cesty – ne jen něco lepit, ale aby to byla perspektivní řešení. Celek biskupské konference ve své různosti hledá shodu. Každý biskup má svou diecézi s odlišnými problémy či mentalitou a situací. Nejde o to, tvořit uniformitu.“ V Hejnicích nebyl poprvé, ale poprvé je zažil více jako poutní místo s bohatou minulostí. „Velice na mne působí baroko, které tu tvoří dojem velkoleposti, ale k účtě přitom nabízí malou sošku Panny Marie. Tohle směřování k detailu, Matce Páně, je tu inspirativní a krásné,“ vyzdvihl.

„Biskupům se u nás tak líbilo, že se vrátí k tradici a budou u nás mít příští rok postní exercicie,“ prozradil na závěr ředitel Kláštera Hejnice Jan Heinzl.

Jiří Nývlt

Biskupové z Čech, Moravy, Slezska, Polska, Německa i Indie kolem oltáře v Hejnicích. Snímky Anička Guthrie / Člověk a Víra

Na děkovnou pouť hnutí Modlitby matek připutovaly 22. března do Horní Police maminky z celé litoměřické diecéze. Dorazilo jich na pět desítek.

Začaly křížovou cestou v ambitu a na mši svaté je pak přivítal místní duchovní správce, generální vikář Radek Jurnečka. Poděkoval jim za výchovu dětí a čas věnovaný tomuto společenství a modlitbám za blízké. Četl se evangelní příběh o milosrdném otci (marnotratném synu).

Radek Jurnečka v homilii upozornil, že jak je patrné z evangelia, někdy je nutné svým milovaným dětem „dopřát, aby si nabily čenich, protože jinak nebudou moci zažít prozření marnotratného syna z podobenství“.

Maminky přijely do Horní Police poděkovat Bohu za třicet let působení hnutí Modliteb matek. Česká republika byla první zemí, kterou zakladatelka Veronica Wiliams navštívila v roce 1995, kdy také Modlitby matek v Anglii vznikly.

Chcete se modlit s maminkami? Prostě se přidejte!

Markéta Klímová je národní koordinátorka pro Modlitby matek v České republice a také ona dorazila do Horní Police mezi ženy ze společenství Modlitby matek v litoměřické diecézi. Ptali jsme se jí mj., jak se k této modlitební skupině připojit.

Kolik je tu skupinek?

Jedna z diecézních koordinátorek Lucie Válková mi říkala, že v adresáři mají asi padesát maminek. Kolik je kolem nich skupinek, je těžké říci. Jsou také ženy, které se modlí a nijak se nám nehlásí. Prostě se modlí. Většinou si maminky píší o takový „přivítací balíček“.

Aha. Když by se tedy některá skupina žen rozhodne, že se chce připojit, co má udělat?

Stačí, když napíší k nám – kontakty lze nalézt na webu modlitbymatek.cz – a to i na diecézní koordinátorky. V přivítacím balíčku najdou zejména brožurku s modlitbami, podle které společně přednášíme modlitby, jejichž vrcholem je odevzdání se Bohu. Připojení se k Modlitbám matek je vlastně akt vůle: chceme k vám patřit a modlíme se s vámi. Nemusí dělat nic jiného, jen se modlit.

Jak takové setkávání k modlitbě probíhá?

Jsou to malé skupinky, které se schází jednou týdně. Obraťme se k Duchu Svatému, prosíme za ochranu za odpuštění a chválíme Boha, děkujeme mu a projevujeme vděčnost spontánní chválou za vše, co přináší do našeho života. To abychom si také uvědomily, jaký je Bůh, kterému věříme. Snažíme se k němu přiblížit.

Žijeme s vědomím, že stejně se modlí tisíce žen ve všech dvaceti čtyřech časových pásmech kolem celého světa. Prosí za své děti, muže, blízké. Pořád. To je také důvod patřit do našeho společenství. Čteme Boží slovo, nikoliv teologické komentáře, ale ptáme se, čím k nám v něm promlouvá Bůh konkrétně tady a teď. Ptáme se: Co nám, Bože, chceš říci? Děkujeme za dar mateřství. Samotným vrcholem je pak odevzdání dětí i manželů Bohu. Také zpíváme. Ale každá skupinka je trochu jiná, stejně tak každé naše setkání,

dohodla se se švagrovou Veronikou, že se budou modlit jeden desátek radostného růžence „kterého jsi, Panno, v Betlémě porodila“ za poznání toho, co od nich Pán chce. Brzy poznaly, že jsou zvány k tomu, aby důvěrně odevzdávaly svoje děti do Jeho rukou, aby On mohl působit v jejich životech. Sandra a Veronica znaly další matky, jejichž děti se ocitly v nesnázích, a tak vznikla první skupinka Modliteb matek.

Za necelé dva roky se Modlitby matek rozšířily do mnohých zemí světa. Veronica byla už babičkou, Sandra měla osm dětí. Neměly žádné prostředky na to, aby tomuto společenství dělaly reklamu. Pouze se modlily a o svých modlitbách řekly či napsaly svým známým a rodině, když k tomu byly vyzvány. A Pán Ježíš sám posílal stále nové a nové matky a vytvářel nové skupinky. Nikoho nezvaly, nic neorganizovaly. Šly jen tam, kam dostaly pozvání.

(jmn)

protože jsme velmi různí lidé. Není to jen devět modliteb pořád dokolečka. Jak jsou různé ženy a jejich životní situace, je jiná i modlitba.

U chlapů, jak je moje zkušenost, je součástí takového setkání i společný hovor o životě a bůhu.

Podobně u Modliteb matek. Není to ale popovídání. Neotvíráme společenská témata, ale především se modlíme - zvláště za své blízké, a pak i za věci, které nás rozdělují a víří společností. Vkládáme je do Božích rukou. Když mluvíme o svých životech, nedebatujeme, nereagujeme na sebe, neposkytujeme si rady – to abychom udržely jednotu, aby se skupinka udržela pohromadě. Přinášíme svědectví o svém životě a přednášíme modlitbu. Když se maminky sejdou na modlitbě a přišly by si spíš pohovořit, tak by se rozpovídaly a zbylo by málo času na modlitbu. Mluvíme ale o tom, co Bůh dělá v našem životě skrze důvěrné odevzdání se v modlitbě. A když je někdo zapojený v Modlitbách matek, tak máme zkušenost, že nezástane stejný, Bůh mění naše životy, posouváme se a je milé svědčit o tom, jak se náš život proměňuje. Také při pouti a setkání tady v Horní

Polici jsme ke mši svaté připojili i modlitbu matek, kdy v širším společenství znovu odevzdáváme sebe, manžela, děti, kmořence a kněze, které jsme adoptovali jako duchovní syny do Božích rukou.

text a snímky jmn

Velikonoce s biskupem

Zprávy z diecéze

80 let od tragédie v Bohosudově

Vůbec poprvé vyrazilo v Litoměřicích procesí věřících o Květné neděli na dlouhý průvod. Vyšli z městského kostela u Věch svatých na Mírovém náměstí do katedrály sv. Štěpána.

Dvanáctkrát myl biskup nohy. Jako to učinil Kristus dvanácti apoštolům při poslední večeři. Večerní mše svatá na Zelený čtvrtek je oslavou ustanovení eucharistie.

Missa chrismatis v katedrále sv. Štěpána a svěcení olejů, které používají kněží při udělování svátostí. Diecézní klérus se shromáždil kolem biskupa a obnovil své závazky.

Tradiční křížová cesta s biskupem Stanislavem Přibylem Ostré u Úštěka. Hromadný snímek všech, kdo přišli rozjímat o umučení Krista.

Na Velký pátek přichází biskup, kněží i asistence v tichosti, bez zpěvu a nezněj varhany. Před oltářem pak padnou na tvář na znamení úcty k oběti Spasitele.

Vigilie Slavnosti Zmrtvýchvstání Páně začíná žehnáním ohně a přípravou nového paškálu, který pak „nese světlo Kristovo“ a od něj se rozsvěcuje další a další svíce.

Snímky Jana Chadimová a Jiří Vopálenský / Člověk a Víra

V Krupce si ve čtvrtek 24. dubna připomněly desítky významných hostů z České republiky i ze zahraničí 80. výročí tragédie, která se zde odehrála na konci druhé světové války. Na shromáždění u památníku 313 obětí transportu smrti na Prokopce se modlil také litoměřický biskup Stanislav Přibyl.

Navzdory dešti se u hromadného hrobu vězňů koncentračních táborů sešli velvyslanci zemí, které se do druhé světové války zapojily, zástupci vlády, parlamentu, ministerstev, Ústeckého kraje, okolních měst, církví, židovské obce i armády.

„Krutost a nelidskost nacistického teroru vyvrcholila právě na konci války, kdy byly v zoufalé snaze zahladit stopy zločinů nařizeny transporty vězňů koncentračních táborů. Vzdejme úctu obětem, které samy jistě nechápaly, co je člověk člověku schopný udělat. Uchovávejme hodnoty, na kterých stojí svobodné společenství – respekt, úcta a laskavost. Nedopusťme, aby naše společnost propadla nenávisti,“ uvedl ve svém projevu teplický senátor Jan Schiller.

Biskup: Budme tvůrci pokoje

Biskup Stanislav Přibyl na tomto místě kromě modlitby připomněl, že všichni lidé žijí z paměti, a pokud jejich paměť ochabne nebo vymizí, dopouští se stejných chyb. „Zlo začíná v srdci člověka zvláště v okamžiku, kdy se začne stavět na místo, které mu nepřísluší, a když má větší ambice, než které mu náleží. Můžeme říci, pokud se staví na místo Boha,“ uvedl. Upozornil také, že se takové hrůzy dějí a budou dít, pokud lidé nejsou schopni pokory a nežijí s vědomím, že nejsou pány světa, ale bratry a sestrami, kteří patří k sobě a jsou si rovni. „U nás jsou takové hrůzy Bohu díky jen historie, ale na řadě míst světa se odehrávají i dnes,“ připomněl. A nabídl také východisko: „Začneme každý sám od sebe. Dejme si předsevzetí, že se budeme na každého člověka dívat jako na někoho, kdo je náš bratr nebo sestra a je nám blízký prostě proto, že je to člověk tak jako my. Mysleme na lidi na celém světě, ať žijí v míru, jako můžeme žít dnes my. Budme každý tvůrcem pokoje a ne rozbrojů. Nezapomínejme a začínáme od sebe,“ vyzval biskup Přibyl.

Nezapomenout na bezejmenné

Lisa Spink, zástupkyně velvyslanectví USA, také zdůraznila význam historické paměti. „Stojíme u památníku, který nám připomíná jak odvahu, tak i krutost. Ačkoliv jména těchto obětí nejsou známá, jejich smrt a utrpení nesmí být zapomenuty. Při kladení věnce na tomto místě vzpomínáme nejen na 313 nevinných obětí, ale také na všechny, kteří bojovali za svobodu a proti tyranii,“ uzavřela. Slavnost doprovodil zpěvem soubor Juvenes z Biskupského gymnázia ZŠ a MŠ Bohosudov.

text a snímky jmn

„Mysleme na lidi na celém světě, ať žijí v míru, jako můžeme žít dnes my. Budme každý tvůrcem pokoje a ne rozbrojů. Nezapomínejme a začínáme od sebe,“

vyzval v Bohosudově biskup Přibyl.

Co se stalo v Bohosudově?

Na samém konci války, 24. dubna 1945, zastavil na nádraží v Bohosudově vlak s vězni vypravený ze sběrného tábora Ammerndorf/Osendorf u Halle. Ve vagónech byli po stovkách namačkáni Češi, Poláci, Italové, Francouzi, Němci a Rusové. Když souprava zastavila, nahnali dozorcí vězně ke koupeli do nedalekých tůní. Celkem 313 z nich se však do vlaku mířícího do Plzně nevrátilo. Nikdo neví, co se zde v onen dubnový den odehrálo. Těla mrtvých nacisté naházeli do jámy opuštěného dolu Elbe poblíž trati. Teprve po válce se při exhumaci ukázalo, že zatímco někteří zemřeli na následky vyčerpání, tyfus a zápal plic, jiní byli zastřeleni nebo ubiti. Posléze byli tiito bezejmenní zesnulí uloženi do hromadného hrobu naproti kostelu sv. Prokopa.

cesta. Nebo že by třeba i v samém závěru formace nastaly nějaké okolnosti, které by mému svěcení zabránily. Bolelo by mě pak i zklamání lidí v mém okolí, i když vím, že to není hlavně o těchto lidech – je to o mém nejnějším vztahu s Bohem. Mám pocho-pitelně respekt před tím závazkem jako takovým – je to prostě obrovská věc a vidím své nedostatky – a čím déle jsem ve formaci, tím více. Jenže také čím dál tím více poznávám, že nekonám jen sám za sebe, ale vede mě Bůh.

Kdo je Marek Láška, jak byste se představil lidem, kteří vás neznají?

Pocházím z malého městečka Rychnov u Jablonce nad Nisou. Narodil jsem se do větší rodiny – mám čtyři sourozence, tři ségry a jednoho brácha. Od-malička jsem ministrant a baví mě spousta věcí, hlavně kolektivní sporty, byť na to úplně nevy-padám. Jednu dobu jsem i závodně hrával ragby. Byl jsem vždycky nějak aktivní ve farnosti, pro-šel jsem animátorským kurzem a pracoval pro mládež v Příchovicích jako tzv. týmák.

Pocházíte tedy z docela prima rodiny.

Za svoji rodinu jsem moc rád. Od malička jsme byli vedeni k víře – ač u obou rodičů byla trochu jiná. Taťka byl pokřtěný až jako dospělý a mamka je z východního Slovenska. Dnes jsem jim moc vděčný za to, jak mě v mé víře doprovodili.

A co na to říkají, že jste teď v semináři, v klerice?

Berou to. Řekl bych, že jsou rádi a vidí, že to tak má být. Samozřejmě se o mě trochu strachují, ale tak to asi rodiče mají vždycky.

Jaký vliv měl na vás zmíněný pobyt v Diecézním centru života mládeže v Příchovicích? Uklidil jste se tam, nebo jste tam vyrazil rozmyslet si své povolání?

Než jsem šel do Příchovic, dokončoval jsem vysokou školu v Liberci – aplikovanou geografii, což mě moc bavilo, ale nedokončil jsem ji. Potřeboval jsem nějakou změnu v životě, a tak jsem si řekl, že seknu se školou a půjdu někam pracovat. No a do toho mi zavola-l P. Jiří Smolek, jestli bych nechtěl jít do týmu. Chtěl jsem ho odmítnout, že to není nic pro mě, že se tam nehodím. Cítil jsem ale, že potřebuji nějakou změnu, a najednou jsem si uvědomil, že tohle je ta příležitost, jako Boží odpověď na to moje volání po změně. Znamenalo to ale vystoupit ze své komfortní zóny, věnovat se druhým lidem,

S kadidlem v jabloneckém chrámu

Kandidát kněžství

Ragbista, kterého zajímá geografie

Na diecézní pouti 31. května v bazilice v Jabloném v Podještědí bude přijat mezi kandidáty jáhenství a kněžství bohoslovec Marek Láška. Chystá se sloužit lidem jako kněz. Jak k takovému rozhodnutí dospěl a jak se tento mladý muž rozhodl zasvětit celý svůj život Bohu a církvi?

Čeká vás přijetí kandidatury jáhenství a kněžství. Co to znamená?

Je to další a významný krok na té cestě ke kněžské službě. Má to být projev mého rozhodnutí. Občas se to přirovnává k zasnubám. Veřejně projevím, že počítám s tím, že chci být knězem, a diecéze počítá s tím, že ví, že tady má kluka, který chce být knězem – a počítá s ním taky.

Není to ještě definitivní závazek, ještě pořád si to můžu rozmyslet, ale už tím dávám najevo svoje rozhodnutí, tedy že jsem své povolání opravdu poctivě hledal a říkám, že jsem rozpoznal, že mě Bůh na tuto cestu doopravdy volá.

A jak to máte?

Opravdu chci být knězem, a tak to také dám ve známost. Přiznávám, že vlastně nemám moc rád takovou pozornost. Když jsem šel do semináře, tak jsem to taky moc netroubil do světa a vědělo to velice málo lidí. Takové oznámení už ale беру jako závazek, a tak kandidaturu vnímám jako sdělení, že jsem se rozhodl a že jsem rozpoznal, že mě Bůh ke kněžství opravdu volá. A já na to svým krokem odpovídám. Bude tam dost lidí, a tak z toho mám respekt.

A z čeho je ten respekt?

Někdy v sobě bojuju s obavami, že by třeba někdo z představených seznal, že to není moje

jít s kůží na trh. A když mi po čase Jiří zavola-l, jakkoliv jsem na začátku toho telefonátu souhlasit nechtěl, tak na konci jsem vlastně kývnul, že do toho půjdu. Vzal jsem to tak, že mám rok na rozmyšlenou, kam dál, a jestli tedy nemám jít do semináře.

Je pro vás výhoda, že máte za sebou – byť nedokončenou – tu předchozí vysokou školu? Jako že jste starší, oťřískanější životem?

Když o tom tak přemýšlím, tak zpětně viděno, asi bych do semináře došel i bez ní. Na druhou stranu jsem si spoustu věcí v sobě tak nějak vyřešil a odžil. Za tyhle zkušenosti jsem rád. Vidím, že všechno, co jsem dělal a hledal, mělo nějaký smysl a nějak to můžu v životě zužitkovat. Kdybych šel do semináře hned po střední, tak už bych dnes byl vysvěcený na kněze. Došel jsem sem jinou cestou a jsem rád, že jsem tady a teď a připravuji se na kandidaturu, další velký krok na své cestě.

ve službě druhým – nejen v animátorském kurzu, při organiza-ci diecézních setkání, při práci pro ministranty u nás ve farnosti – ale 24 hodin denně po sedm dní v týdnu.

Kdo vás ovlivnil v tom rozhodování ke kněžství – třeba z řad duchovních? Jako vzor, dobrým slovem a podobně? Pomohl vám při hledání povolání někdo z nich?

Hodně kněží bylo kolem mě a podpořilo mě v důležitých chvílích v mém životě. Nejvíce asi Lukáš Hrabánek a Josef

Peňáz, kteří u nás byli krátce po sobě jako kapla-ni. S nimi jsem se hodně bavil a byli mými zpovědníky. Vedli jsme docela dost teologických debat, otevírali problémy živo-ta společenství církve. Bylo to za-jímavé období.

A jak jste rozpoznal, že máte povolání ke kněžství? Byla to rána z čistého nebe, nebo to zrálo?

Objevovalo se znovu a znovu, téměř neodbytně. Můj brácha mi říkal, že na mně pozoroval, že jsem o tom přemýšlel třeba už dvanáct let. Že jsem se ho na to i vypyta-l. Při pohledu zpět vidím, že jsem se třeba dotazoval celé řady kněží, jak přišli k povolání. Neustále se mi vracela ta otázka, jestli náhodou nemám být kněz. Vždycky jsem to nějakou chvílí řešil, pak to zas nechal být. A pak se to najednou zase objevilo. Dnes ve výsledku vidím, že to povolání tam už bylo déle, akorát já jsem vlastně odmítal a bál jsem se.

Co Marek Láška a holky?

No tak. Jako líběj se mi. (smích) Ale vlastně jsem žádný doo-pravdy vážný vztah neměl, ač pokusy tam nějaké byly. Nikdy to ale nakonec nedopadlo a v kontextu svého života dneska vidím, že to tak mělo být – a neřeším to.

Máte už takhle v polovině studia představu, jaký chcete být kněz?

Ten, který plní Boží vůli. Je na místě, kam ho Bůh posílá, a neprovádí žádné hlouposti. Žije s Bohem a ve svojí službě je pro lidi, což znamená být prostředníkem, pomáhat jim hledat Boha a hledat jejich cestu životem.

Jiří Nývlt

Dříve ragbista, dnes bohoslovec. Snímky archiv Marka Lásky

Pouť do Říma

Jubilejní národní pouť do Říma

Poutníci na Jubilejní národní pouť z litoměřické diecéze vyrazili v pondělí 24. března večer z biskupského města. Jaká byla? Co všechno zažili? V deníku poutnice – ředitelky Hospice sv. Štěpána Moniky Markové – dáváme do této cesty nahlédnout. Snímky ji doprovodil (podobně jako duchovně celou pouť) P. Martin Davídek.

Pondělí 24. března

Po hektických přípravách přijíždím pod Tyršův most v Litoměřicích, kde už parkuje autobus, jehož skvělí řidiči s námi stráví celých osm dní. Ukládám zavazadla. Zpátky ke katedrále, zklidnit dech: pouť začíná. Texty z Písma nám připomínají Milostivé léto z 28. kapitoly knihy Levitikus a biskup Stanislav Příbýl nás na pouť vysílá s přáním, abychom se otevřeli tomu, co pro nás Pán chce nachystat. Kolem půl osmé večer vyrazíme směrem Rozvadov. Než opustíme dálnici D8, Petr Křížek, který nás poutí provází, rozdává materiály a první instrukce. Vše je skvěle připraveno. V autobuse zní kromě češtiny i polský a ukrajinský přízvuk. Je to milé. Vícejazyčnost k naší diecézi patří. Seznamuji se se svou sousedkou. Skvělá ženská, která pracuje v Charitě. Pomáhá s integrací uprchlíků. Jejich příběhy a vlastní nasazení ji do-

Den 1. Po zahajovací mši svaté v litoměřické katedrále.

vedly k úplnému vyčerpání. Prý nemohla několik týdnů přestat plakat. Její hlavní úmysl pouti je prosit o mír. Já vezu s sebou úmysly hlavně několika nemocných v mém nejbližším okolí. Asi nejvíc myslím na malou Amálku, která má leukémii a právě začíná chemoterapii. Včera přijala křest. Republiku opouštíme za modlitby radostného růžence vedeného P. Martinem Davídkem, za mírného deště a úplné tmy.

Den 2. První mše svatá v kapli poutního domu.

Úterý 25. března, Slavnost Zvěstování Páně

Podřimujeme, Brennerským průsmekem projíždíme za hustého deště. Z Alp nevidíme nic, je tma. Za kuropění zastávka na odpočívadle těsně před řekou Pád, ranní chvály u Modeny, chvíle napětí s poruchou autobusu 200 kilometrů před Římem a ve 13.45 už vykládáme kufr u poutního domu Il Romitello. Poznáváme nejbližší okolí, někteří zaujímáme horizontální polohu, v 16.30 slavíme první mši svatou v Římě. Máme štěstí na varhaníka Ondru i jeho maminku s krásným hlasem, kteří liturgii provázejí. Po výborné čtyřchodové večeři (byla taková každý den) s uvítacím dortem (byl zas až na rozloučenou) se scházíme k vzájemnému představení. Jsme tu opravdu z celé diecéze. Nejmladší poutníci Monice je 13 let, nejstarší mohla jít do penze, když se Monika narodila.

Středa 26. března

Začínáme v 7.00 společnou modlitbou. Zpíváme: „Církev tvá ať se stane domovem lidem všem, / místem, kde jsme si blízcí v Ježíši, bratru svém...“. Úkol dne zní: nechat na sebe působit Řím s celou jeho bohatou historií a vnímat, co nám v něm chce Bůh sdělit. Po snídani poprvé busem na konečnou metra Battistini. Na Piazza del Popolo se setkáváme s naším biskupem a odtud se v doprovodu místní průvodkyně paní Hřebíčkové vydáváme na téměř 14kilometrovou pouť

Den 3. Zakočení prohlídky Říma na Náměstí sv. Petra.

Den 3. Tři Moniky u hrobu své patronky.

Den 3. Polední duchovní zastavení.

Den 3. Před fontánou di Trevi.

Den 3. Na vyhlídce del Pincio.

Den 4. Biskup Stanislav u náhrobku Jana z Jenštejna.

Den 4. Modlitba u hrobu svatého Cyrila.

Den 4. Čtvrtý den pouti přinesl i přepršky.

den 5. Obnova křestních slibů (lateránské baptisterium).

Římem. První společná fotka na vyhlídce del Pincio, villa Medici, kostel Nejsvětější trojice nad Španělskými schody, pod schody fontána ve tvaru loďky (napájena akvaduktem, který je celý pod zemí, a proto nebyl v šestém století zničen Góty), obelisk Neposkvrněného početí, Fontána di Trevi. Mnoho zajímavostí je zakrytých ochrannou fólií. Prý je to římský zvyk – když se děje něco velikého, začnou se opravovat památky (a zavírat veřejné toalety). Kostel svatého Ignáce. Biskup Stanislav nás upozorňuje na hroby dvou velkých jezuitů – svatého Aloise Gonzagy a Roberta Bellarina. Svatého Aloise mám moc ráda. Považuji ho za jednoho z neformálních hospicových patronů. A tak u jeho hrobu prosím za všechny ty „moje“ nemocné, zvlášť za Amálku. Pře-

den 5. Setkání s litoměřickými poutníky v Lateránské bazilice.

souváme se do kostela Il Gesù, kde je pohřben svatý Ignác. Oba posledně jmenované chrámy jsou mohutné barokní, bohatě zdobené. Kdyby to člověk chtěl všechno vstřebat, měl by tu sedět půl dne a dívat se a modlit se a přemýšlet. My ale běžíme dál! Ale ne daleko. Jen kousek od Il Gesù a Piazza di Venezia je kostel svatého Marcella, kde nalézáme spočinutí a místo pro polední duchovní impuls. Na životě svatého Ignáce a povzbuzení jeho modlitbou „Vezmi si, pane, všechnu mou svobodu...“ nám biskup připomíná, jak je dobré zcela se Bohu odevzdat. Je to náročné, ale stojí to za to. Odpoledne pokračujeme směr Piazza Colonna. Obelisk z druhého století před Kristem jako pocta Marku Aureliovi završený bronzovou sochou apoštola Pavla. Budova parlamentu, před ní tisková konference. Další obelisk, Panteon, Santa Maria sopra Minerva s hrobem svaté Kateřiny Sienské, Piazza Navona. U překrásné Fontány čtyř řek vyprávění o tom, jak se dva největší barokní římsí stavitelé Borromini a Bernini

den 6. Biskupové přicházejí.

Den 6. „Náhodné“ setkání nad vatikánskou pizzou.

neměli rádi a údajně si dělali naschvály. Kostel svaté Anežky Římské. Jeden z nejsilnějších momentů v kostele svatého Augustina u hrobu svaté Moniky. Žena modlitby, vytrvalosti, důvěry. Veliká svědkyně

naděje. Jsme tu tři Moniky a dostáváme možnost se pomodlit nahlas. A taky je tu Caravaggiova Madona poutníků. A pak už k Andělskému mostu, Andělskému hradu a na Svatopetrské náměstí. Slunce právě

Den 6. Švýcarská garda.

zapadá za baziliku svatého Petra a vysoko na nebi plném těžkých mraků rýsuje polopřímky ještě výš. Krásný obraz uzavírá překrásný den. Večere, modlitba, postel. Píšu Amálčině mamince a posílám fotku náhrobku svatého Aloise. A dozvídám se, že Amálka při křtu dostala jméno Aloisie právě po tomhle skvělém patronovi. Hospodine, díky!

Čtvrtek 27. března

Dneska po českých stopách v Římě. Začínáme v bazilice svaté Praxedy. Na tohle místo vzpomínám s pocitem dotyku síly prvních křesťanů, jejich víry a naděje, kterou otiskli v krásu mozaiky na podlaze, fresek v apsidě i na vítězném oblouku. A zpečetili krví. Konstantin s Metodějem ve zdejší klášterě nalézali útočiště při svých cestách do Říma. K náhrobku třetího pražského arcibiskupa přináší náš biskup svou dízertární práci. Jsme spojeni, oni – už s Kristem a my – poutníci naděje. Procházíme s modlitbou naší první svatou bránou baziliky Sancta Maria Maggiore. Právě tady v roce 867 papež Hadrián II. schválil k liturgickému užívání slovanské knihy. Máme čas si baziliku projít, prohlédnout. Uvědomuji si krásu a velikost mateřství. Nejen Mariina, ale mateřství vůbec. A už se zase hrneme ulicemi a pak parkem plným antických památek a racků, z dálky nám kyne Koloseum a před námi zanořená napůl pod současným teré-

Den 6. Arcibiskup Graubner v čele poutníků naděje.

Den 7. Ranní modlitba u Sv. Pavla za hradbami.

nem bazilika svatého Klementa - čtvrtého římského biskupa, jehož ostatky právě Cyril s Metodějem na Krymu objevili a do Říma vrátili. Cyril byl ve zdejší kostele v roce 869 pohřben a my po krátkém zamyšlení a modlitbě sestupujeme k jeho hrobu a ještě níž, až 20 metrů pod podlahu současné baziliky, kde se nachází původní antická mincovna a obytný dům z prvního století před Kristem. Pořád tu pramení pitná voda.

V noci přiletěli do Říma také pražští seminaristé, a tak se v polední pauze setkávám se synem Matoušem. Dáme si oběd v nedaleké hospůdce a procházku kolem Kolosea protahujeme až k titulárnímu kostelu kardinála Duky. Tramvaj se přesouváme na Aventin, kde v klášterě nacházel spočinutí biskup Vojtěch. S krásnou vyhlídkou na řeku i město posloucháme o útrapách Vojtěchova života a poté slavíme s biskupem a P. Martinem Davidkem mši svatou. Poslední zastávka toho dne je na Tiberském ostrově v kostele sv. Bartoloměje. Je zde nejstarší vyobrazení svatého Vojtěcha. Cestou na ubytování úplnou „náhodou“ setkávám hospicovou kolegyni Sašu. Bydlí o zastávku metra blíž. Rádost!

Pátek 28. března

Dnes dopoledne budeme slavit první společnou mši svatou v rámci národní pouti. Nejprve ale prožíváme ranní modlitbu a obnovu křestních slibů v baptisteriu Lateránské baziliky. Procházíme druhou svatou bránou v Lateráně. Setkávám staré přátele z Červeného Kostelce. Je jich tu přes sto! Rodiny s dětmi přijely vlakem. Bohoslužbu doprovází nádherné chválové písně. Odpoledne máme volitelný program – buď antický Řím, nebo křížová cesta u Svatého Pavla za hradbami. Já

Den 7. Kostelík Quo vadis – kámen, na který Petr usedl.

jedu za hradby využít příležitost ke svátosti smíření. Dostávám povzbuzení, ať ji vždy slavím jako svátost Božího objetí.

Sobota 29. března

Dnešní den trávíme se svatým Petrem. Nejprve ráno čteme při modlitbě jeho trojí ujištění, že má Krista rád, a pak se ocitneme v jeho bazilice ve Vatikánu. Dopoledne jí procházíme a snaží-

me se zapamatovat si něco z mnoha informací o tomto překrásném chrámě. Někteří chceme do kopule, ale pro obrovské množství lidí bychom nestíhali projít spolu se všemi poutníky svatou branou. Ač je to trochu babylon, vše probíhá v klidu. Zpíváme, modlíme se. Asi kilometrový průchod koridory ke svatě bráně. Mše svatá u oltáře Konfese, modlitba na závěr u oltáře svatého Václava, zazní česká hymna. Mám knedlík v krku. Po skončení mi volá syn Matouš, jestli se chvíli nepotkáme. Potkáváme i kamarádka Sašu a jdeme na pizzu. Zastavujeme se u sousoší uprchlíků na lodi, kterou nechal na Svatopetrském náměstí instalovat papež František. Díky, Bože, že církev myslí na chudé, ubohé, běžence...

Neděle 30. března

Začínáme u Svatého Pavla za hradbami. Nejprve zas trochou historicko-kulturního vzdělání, pak modlitba a svatá brána. Je brzo ráno, Řím se ještě úplně neprobudil, a tak je u hrobu apoštola Pavla o poznání volněji. Modlíme se tu tiše, každý sám. V duchu se ptám, jaká byla Pavlova naděje? Tužil, před svým stětím, že se učení toho, který ho oslovil u Damašku, rozhoří opravdu po celém světě? Máme čas. Objevují kapli jáhna Štěpána, prosím tu také za náš hospic, který je zasvěcen právě sv. Štěpánovi, a všechny lidi v něm. Přesouváme se autobusem ke kostelíku Domine Quo vadis, kde se opět setkáváme s naším biskupem a společně kráčíme po Via Appia. U hrobky místních salesiánů po přečtení úryvku z románu Quo vadis, který se vztahuje k tomuto místu, nabízí biskup zamyšlení nad tím, kam kráčí každý z nás. Následuje Ježíše? Hledáme jeho cestu? Neutíkáme od úkolů? V tichu docházíme ke Kalistovým katakombám. Vstupujeme dovnitř a téměř se dotýkáme stovek hrobů prvních křesťanů.

Přesouváme se k bazilice Santa Maria Maggiore, kde slavíme poslední společnou mši svatou v rámci národní pouti, a potom už se řítíme k metru a našemu českému autobusu, který je připraven zdolat zpět 1380 km. Zapadající slunce vykresluje nádherné kontury v krajině, dozívají poslední dojmy. Poutníci naděje z litoměřické diecéze jsou posílení vydávat svědectví o původci své naděje v každodenním životě. Zůstává taky pouto přátelství a sounáležitosti, jsme v kontaktu a těšíme se na další společná setkávání.

Moc díky všem, kdo tuhle pouť vymysleli, připravili a uskutečnili! A Hospodinu, že nás provázel.

Monika Marková,
snímky Martin Davídek

Den 7. Hrob svatého Pavla.

Den 7. Kam kráčíš, Pane? Kam kráčím já?

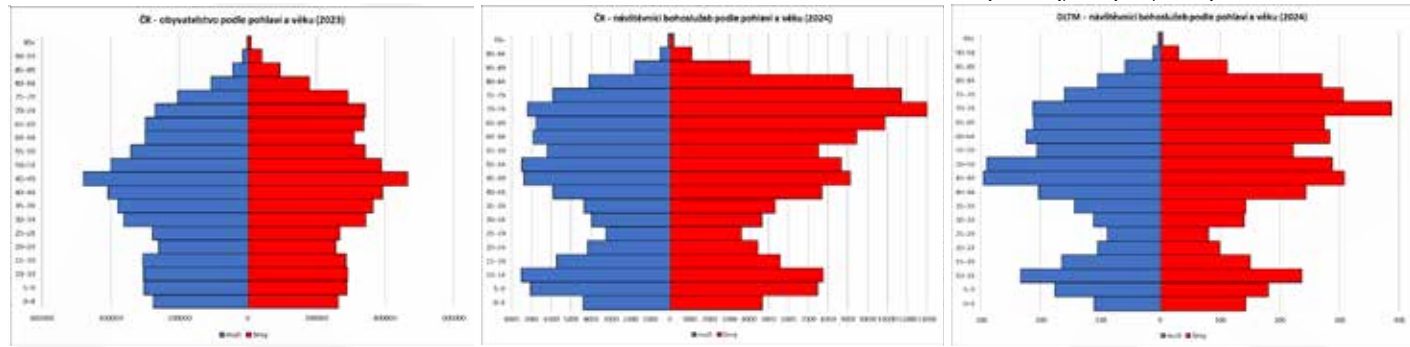

Ubývá nás, ale ne tak dramaticky

V neděli 13. října proběhla v drtivé většině kostelů litoměřické diecéze tzv. lístečková anketa mezi účastníky bohoslužeb. Stejně tak i v ostatních sedmi českých a moravských diecézích.

Koná se vždy po pěti letech. A je to jeden ze způsobů, jimiž biskupství může získat informace o pastorační a demografické situaci v jednotlivých farnostech a vikariátech. Data získaná ze sčítacích lístků potvrzují to, co návštěvníci bohoslužeb podvědomě tuší: ubývá nás. Ale ne tak dramaticky, jak by se mohlo zdát.

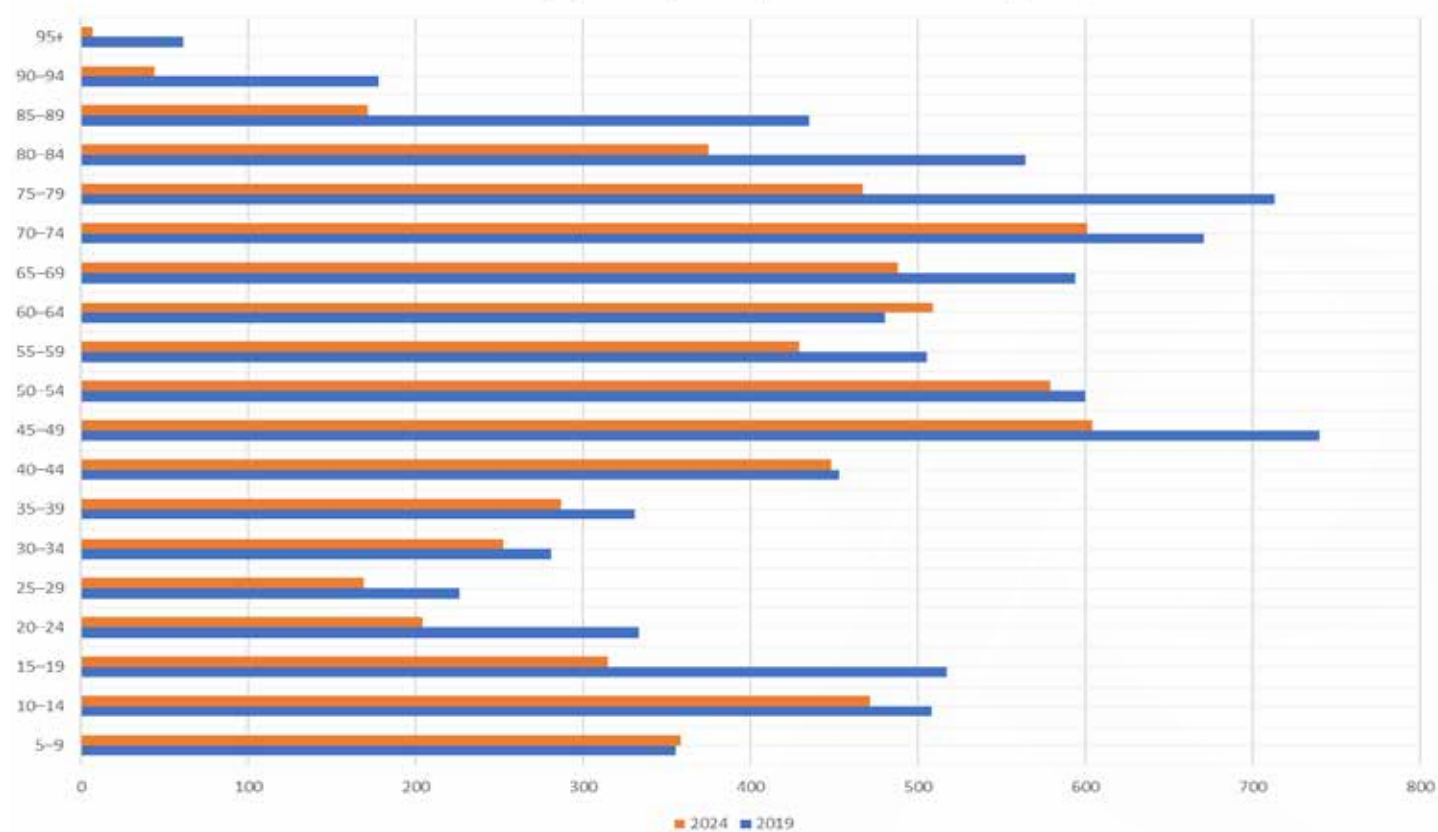
Na podzim lístečky odevzdalo 7032 návštěvníků nedělní bohoslužby, což je o 18,2 % méně než před pěti lety. Přesto patří litoměřická diecéze mezi ty s nejmenším relativním poklesem. Celorepublikově ubylo 20,5 % „nedělních“ katolíků. Při dlouhodobém srovnání s rokem 2004 zaznamenáváme na severu Čech pokles přibližně o třetinu (34,6 %), avšak na úrovni České republiky je to více než o dvě pětiny (41,2 %).

Kdo chodí do kostela?

Podíváme-li se na složení návštěvníků bohoslužeb v porovnání s celkovou populací v zemi podle věku a pohlaví, zjistíme, že do kostela chodí větší podíl dětí ve školním věku a starších žen, než odpovídá zastoupení jejich vrstevníků v obyvatelstvu. Naopak u mladých dospělých do třiceti let a u mužů (hlavně v produktivním věku) je jejich účast na nedělní mši svaté slabší, než odpovídá věkovému rozvrstvení populace. V litoměřické diecézi jsou tyto typické projevy „kostelní demografie“ méně výrazné:

DLTM očekávaný počet vycházející z 2019 vs. reálný v 2024

- 1) Máme slabší zastoupení dětí, ale pouze o jeden procentní bod – děti do 15 let u nás tvoří 15,4 % ze všech návštěvníků chrámů. Průměr za ČR je 16,4 %.
- 2) Osazenstvo kostelů je na severu Čech méně feminizované – v republikovém průměru tvoří ženy 57,5 %, v litoměřické diecézi 55,5 %. V čem se ovšem „sever“ nejvýrazněji liší od ostatních diecézí, je vysoký podíl mužů ve středním věku 45-54 let v kostelích. Počty mužů

jsou téměř srovnatelné se ženami. Tato věková skupina je v litoměřické diecézi mezi muži zdaleka nejpočetnější. Jinde ji zpravidla překonávají chlapci 10–14 let nebo muži v důchodovém věku.

- 3) Nižší podíl žen 70+. Ano, ženy ve věku 70-74 jsou v litoměřické diecézi nejpočetnější věkovou skupinou. Ale tím, že okolní věkové skupiny už tolik nevyčnívají nad ženami ve středním věku a děvčaty, máme podíl žen 70+ na celkovém návštěvnictvu (včetně mužů) 15,8 %, což je méně než hodnota za celou ČR (16,6 %).

Před pěti lety a dnes

Jak by vypadalo, kdyby lidé v roce 2024 navštěvovali bohoslužby stejně jako v roce 2019, když byli o pět let mladší? Odpovědí je „projekce návštěvnosti“ a její srovnání s aktuálním stavem. Výsledky podle věku z roku 2019 byly „ostařeny“ o pět let, tj. posunuty do starší věkové pětiletky (modrá barva) a porovnány s aktuálním stavem z října 2024 (oranžová barva).

Už při zběžném pohledu na graf vidíme ohrožené věkové skupiny s výrazným propadem návštěvnosti:

- 1) mládež a mladí dospělí
- 2) starší čtyřicátníci
- 3) mladší důchodový věk
- 4) nejstarší (naše dny kvapem uplynou a odcházíme).

Ad 1) Děti do 15 let do kostela dorazí většinou s rodiči. U těch blízcích se pubertě jistý pokles nastává. Zlom přichází zhruba po ukončení povinné školní docházky. Z dospívajících ve věku 15-19, kteří byli před pěti lety ve věku 10-14 let, jich v roce 2024 přišlo jen 61 %. Jinými slovy, dvě pětiny „adolescentů“ z kostelů zmizelo – a to jak v litoměřické diecézi, tak celkově v ČR. Stejně procento „odpadlých“ se týká i následující pětileté věkové skupiny (současní 20-24, jimž bylo v roce 2019 15-19). Je to jediná věková skupina, kde je pokles v litoměřické diecézi ve srovnání s ČR vyšší. Důsledkem těchto ztrát (i z let minulých) se z dvacátníků v kostelích stal chráněný druh a pro litoměřickou diecézi je potěšující, že poklesy mezi dalšími pětiletými věkovými skupinami po dvacítkách jsou méně bolestné než jinde.

Ad 2) Krize středního věku dopadla na naše kostely v míře srovnatelné se zbytkem naší vlasti. Mladší čtyřicátníci z roku 2019 (40-44 let) se při přerodu ve starší čtyřicátníky 2024 (45-49 let) scvrkli o pětinu. Naopak padesátka s osazenstvem kostelů skoro nehnula (pokles jen o 3,5 % z 45-49 při přechodu na 50-54), zatímco o pět let starší věková skupina čelila citelnějšímu poklesu (15 % v litoměřické diecézi, v ČR 16,7 %). Šedesátka se pak ukazuje jako věk stability, v ČR se přes ní „kostelová populace“ přehoupala se ztrátou pouze 3,5 %, v litoměřické diecézi jsme zaznamenali dokonce nárůst o 6 % (nejlepší ze všech!).

Ad 3) Následuje výraznější pokles starších šedesátníků (téměř o 18 %), který je o více než dva procentní body vyšší než celkově v ČR. U mladších sedmdesátníků (současní 70-74) se jedná o desetiprocentní pokles.

Ad 4) Ve vyšším věku jsou pak propady zhruba třetinové, nad 85 let 3/5 a později pochopitelně ještě vyšší.

Text a grafy Daniel Chytil, sociolog • (redakční úprava jmn)

Vidím potenciál růstu a příležitosti

Biskup Stanislav Přibyl o výsledcích sčítání

Často se naše čtení podobných průzkumů a statistik omezuje jen na to, kolik nás je. Že těch, kdo navštěvují pravidelně bohoslužby, ubývá, je nasnadě a je to problém celého tzv. západního světa – pochopitelně s nějakými výjimkami.

Průzkum nám ovšem také ukazuje některá znamení naděje, a to i v tom, kde bychom na první pohled spatřovali kritické body celé situace. Mám na mysli například věkové skupiny teenagerů a mužů po čtyřicítce. To jsou skupiny, které zaznamenaly za poslední léta značný propad. Musíme se ptát nejen, proč tomu tak je, ale co uděláme proto, abychom takový trend zvrátili nebo alespoň zpomalili. Vidím to jako příležitost. Chtěl bych, abychom se na uvedené skupiny pastoračně zaměřili.

U teenagerů jde z hlediska udržení si víry o nesmírně náročné období, kdy vyrůstají ze střevíčků dětské víry a hledají odpovědi na své existenciální otázky. Současné hledají

své životní povolání a spřádají plány na život. Měli bychom je umět nejen zaujmout, ale dávat jim citlivé a přitom pravdivé odpovědi na jejich otázky, a především jistotu, že jsme s nimi a doprovázíme je, aniž bychom jim chtěli nařizovat, jak mají myslet a co přesně mají nalézat. Děkuji, že se v tomto věku v mnoha farnostech připravují mladí lidé na biřmování. Jsem rád, že máme fungující pastorační mládeže a že Příchovice jsou pro mnohé mladé prostorem, kde mohou to, co je trápí, sdílet. Nesmíme ale rezignovat ani na péči o jednotlivé mladé lidi v rodinách, farnostech nebo ve školách. Domnívám se, že bychom měli před mladé lidi stavět vysoké ideály, mezi něž patří jak založení rodiny, tak služba bratřím a sestrám v církvi, třeba i jako zasvěcené osoby nebo kněží.

U čtyřicátníků a starších tuším počínající krizi středního věku a současně jakousi skepsi či rozčarování z instituce církve, která jim podle jejich pohledu na věc nedává odpověď na

otázky, kterými žijí. Může se zde míjet potřeba s nabídkou. Jsem rád, že vidím na více místech v diecézi společenství mužů, chlapů, kteří se opravdu modlí, sdílí své každodenní starosti a v neposlední řadě si lámou hlavu, jak víru sdílet a jak být užitečný svým bližním. Právě z této věkové skupiny se rekrutují adepti trvalého jáhenství. Domnívám se tedy, že je zde velký potenciál, jen ho jako církev musíme umět uchopit.

Všechno začíná nasloucháním. Jsem rád, že jsme o těchto dvou věkových skupinách už přemýšleli na pastorační radě diecéze. Nyní bude potřeba hledat a nalézat konkrétní podobu služby a doprovázení těchto podle průzkumu ohrožených skupin, které jsou však současně skupinami s velkým potenciálem.

Potvrzuje se moje přesvědčení, že v Boží zahradě naší diecéze všechno raší a má potenciál růst. Jen to musíme umět podporovat. Prosím Pána, abych žádný růst nezadusil.

Stanislav Přibyl

První diecézní setkání trvalých jáhnů s biskupem

Farnost Vratislavice nad Nisou hostila v sobotu 10. května první diecézní setkání trvalých jáhnů s biskupem Stanislavem Příbylem.

Původní záměr byl, aby se kolegium diecézních jáhnů s biskupem setkal právě v této farnosti, ve které celý život působil trvalý jáhen Václav Vaněk, který byl již dlouhou dobu vážně nemocný. Pán měl ale jiné záměry, a tak dva měsíce před tímto setkáním si ho povolal k sobě. Přesto se na Václava Vaňka nezapomnělo a při mši svatě a také při společné modlitbě u jeho hrobu ve Vratislavicích zněly díky za jeho jáhenskou službu.

Trvalí jáhni z litoměřické diecéze

Setkání začalo dopoledne mší svatou, v kapli Vzkříšení, při které u stolu Páně byli pouze jáhni se svým biskupem, neboť, jak řekl pan biskup, jáhni jsou důležitou součástí jeho služby biskupa. Mši svatou sloužil za nového papeže Lva XIV. Po bohoslužbě ve farním sále, který je přímo pod kaplí, začala diskuse v duchu synodalita nad tématy, která dělají radost, ale která jáhny také trápí.

Synodalita

Někteří poukazovali na mnoho slov a dokumentů, ale upozornili, že o synodalitě vlastně mnoho nevědí. Biskup Stanislav Příbyl ji přiblížil příměrem: známe se, biskup zná nás, ale potřebujeme spolu být, naslouchat si a spolu žít. Žít spolu znamená žít s Kristem, a když to tak není, nejsme věrohodní pro své okolí, které by mělo o křesťanu říci: on je opravdu věřící.

Jak vidí biskup službu jáhna?

Podle jeho slov je jáhen služebník Božího Slova, které můžeme přirovnat k pokrmu. Jáhen je ten, který má tento pokrm krájet a rozdávat druhým. Zde vzniká možnost hovořit a vydat svědectví o tom kousku Božího Slova. Posláním jáhna je k tomu lidem povzbuzovat a zapalovat v nich touhu po dalším kousku.

Poslání jáhnů v litoměřické diecézi

V další části setkání biskup představil svou vizi o poslání jáhnů v litoměřické diecézi.

- 1) Jáhen má své důležité místo při službě biskupa v diecézi a není pro něho náhražka kněze a už vůbec ne lepší ministrant.
- 2) Aktivní zapojení jáhnů při liturgii, zvláště té, které předsedá biskup. Jáhen má sloužit především tím, kde jsou jeho dané kompetence - hlásání evangelia, rozdávání eucharistie nebo také služba u svatých olejů atd. Jeho kompetence nemá být nahrazována knězem nebo laikem.

3) Udržování společenství, shromažďování lidí a „zahřívání společenství“. Společenství tak díky službě jáhnů mohou být živá a do takového společenství pak kněz může vstupovat se svou kněžskou službou. Může tak vzniknout naplněné opravdově živé společenství a tím se bude tvořit i život místní církve. Jáhen se bude také starat o společenství a opečovávat jej mimo liturgii. Věnovat se neformálním setkáním a vnášet „normalitu“ do církve. Velkou výzvu pro jáhny vidí biskup také v péči o mužskou spiritualitu, kde ženatí jáhni mohou být velkým přínosem.

4) Zazněla také nabídka biskupa, jak by chtěl pomoci kněžím a jáhnům v jejich službě. A to nabídkou profesionální supervize. Sám biskup prozradil, že chce jít příkladem a už služeb supervizora využívá. Otevřeně hovořil o své zkušenosti a o velkém, a hlavně užitečném přínosu supervize pro každého duchovního.

U hrobu jáhna Václava Vaňka

V závěru setkání zaznělo poděkování z úst biskupa Příbyla za službu každého jáhna v diecézi a za nasazení ve farnostech, ale také v kategoriální pastoraci – dva jáhni, Jiří Breu a Jan Hedvík, působí aktivně na školách, další tři, Luděk Těra, Petr Jurkulák a Michal Olekšák, jsou ve vězeňské pastoraci a Miroslav Klož v nemocnici. Velkou radostí stávajících jáhnů je velký počet adeptů trvalého jáhenství, které má na starosti další diecézní trvalý jáhen Michael Koudelka.

Michal Olekšák

Jáhen má své důležité místo při službě biskupa v diecézi. Snímky Benedikt Olekšák

KLADIVO A KOVADLINA V TEREZÍNĚ

Do Památníku Terezín zavítali na přelomu dubna a května historici a odborníci na konferenci a zahájení výstavy Kladivo a kovadlina. Je věnovaná odporu katolické církve proti nacismu. Na akci je přivítali mj. kardinál Dominik Duka a německý velvyslanec Andreas Künne.

Kardinál Duka v projevu na vernisáži připomněl slova německého kardinála von Galena z roku 1941, která dala celému projektu název. Církev přirovnal ke kovadlině a totalitní režim ke kladivu, jež nemilosrdně rozdává rány. Samotná kovadlina má ale podle něj jinou roli: musí stát na místě a zůstat pevná, aby to, co je na ní kováno, získalo svůj tvar nejen od kladiva, ale také od ní. A zůstane-li kovadlina dostatečně houževnatá a pevná, vydrží déle než kladivo.

Prezentace při konferenci v Památníku Terezín

Působení katolické církve za Protektorátu Čechy a Morava představuje veřejnosti v Terezíně zahájená putovní výstava (zde k vidění do 16. června). Je součástí připomínek 80. výročí konce druhé světové války v Terezíně a prezentuje osvobození koncentračního tábora Dachau, kde bylo uvězněno bezmála 2 800 katolických duchovních z celé Evropy – z nichž polovina zahynula. Zvláštní pozornost organizátoři výstavy věnovali odporu a zapojení katolické církve do domácího i zahraničního odboje, ale také teroru bezpečnostního aparátu okupantů či nacistické propagandy. „Výstavní panely jsme doplnili o zajímavé exponáty z našich sbírek. Duchovní život v koncentračním táboře Dachau dokumentují zejména kresby faráře Miloše Biče doplněné o drobné upomínkové předměty. Dochované pracovní náčíní a vězeňské oblečení zase dokládá těžké životní podmínky v koncentračním táboře Mauthausen, kde byli vězněni například kanovník od sv. Víta Otakar Švec nebo budoucí litoměřický biskup a kardinál Štěpán Trochta,“ popisuje Ivana Rapavá, vedoucí historického oddělení Památníku Terezín. Výstava bude k vidění například na Dnech lidí dobré vůle na Velehradě.

TV Noe představuje sérii podcastů

Vybraná témata z konference a výstavy doplňuje série podcastů, které ve spolupráci s kurátorkou výstavy Stanislavou Vodičkovou připravili dramaturgové televize Noe Kateřina Rózsová a Lukáš Jirsa. Postupně je uvádí TV Noe a jsou dostupné na webových stránkách televize i na YouTube.

Historik Michal Pehr a archivář litoměřického biskupství Martin Barus (vpravo)

Konferenci zakončil historik P. Jan Larisch, který ve svém příspěvku citoval slova zesnulého papeže Františka z buly k vyhlášení Svatého roku 2025, roku zasvěceného naději: „Nejpřesvědčivějšími svědky této naděje nám jsou mučedníci, kteří se díky své pevné víře ve zmrtvýchvstalého Krista dokázali vzdát samotného života zde na zemi, aby nezdali svého Pána. Žili ve všech dobách a je jich mnoho i dnes, možná více než kdy dřív. Jsou to vyznavači života, který nezná konce. Je zapotřebí, abychom sřezili jejich svědectví, a tím umožnili, aby naše naděje byla plodná.“

Tyto akce společně pořádají Ústav pro studium totalitních režimů a Památník Terezín v rámci projektu „Virtuální muzeum perzekuce katolické církve na území českých zemí (1938–1989)“ s finanční podporou Ministerstva kultury ČR.

Historik Jan Štříbrný a kardinál Dominik Duka. Snímky Památník Terezín

ROZDĚLENÍ DIECÉZE V DOBĚ PROTEKTORÁTU ČECHY A MORAVA

Ohlédnutí za válečnou situací církve na severu Čech (kromě jiného) představil na konferenci Kladivo a kovadlina v Terezíně historik a archivář Martin Barus, který zastupoval litoměřické biskupství. Pro čtenáře Zdislavy přibližuje některé diecézní milníky na cestě katolické církve Protektorátem Čechy a Morava.

Setkání bylo zaměřené především na poměry v českém vnitrozemí, tedy v protektorátu. Kdybychom se podívali na dobovou mapu, do protektorátu náležela v důsledku mnichovské dohody jen zhruba třetina litoměřické diecéze. Její většina i s biskupským sídelním městem byla součástí Říšské župy Sudety - a tedy Velkoněmecké říše. Podobně byly světskou mocí rozdělené i ostatní české diecéze a v jejich sudetských částech panovaly docela jiné poměry. V protektorátu byla církev perzekvována zejména kvůli zapojení jednotlivých kněží, řeholních společenství či aktivních laiků do odboje či pronásledována za protiněmecké postoje. V sudetské části nemůže být o něčem takovém řeč. Bylo to dáno zejména národnostním složením obyvatelstva. Ovšem církev zde zažívala podobně jako v celém

Německu pronásledování jako celek. Její světonázor byl v příkrém rozporu s nacistickou ideologií. Omezovány byly církevní svobody, zcela se změnila poměry v oblasti manželského práva, církev byla také hospodářsky postižena a na celé obyvatelstvo, zejména na mládež byl vytvářen nátlak na vystupování z církve. V tomto ohledu lze najít nejednu paralelu s pozdějším komunistickým režimem. Duchovní zde byli pronásledováni kvůli protestům proti zavádění pracovních neděl, za poslech cizího (vatikánského) rozhlasu či za protiválečná kázání. Mohli bychom najít jednotlivce, kteří nacistický režim podporovali, ale drtivá většina stála proti němu. Dokládá to i před dvěma lety vydané „Martyrologium katolické církve v českých zemích ve 20. století“. Zahrnuty do něj byly velmi správně i osoby německé národnosti žijící v českých zemích: za své postoje zaplatilo životem sedm kněží. Zřejmě až dvojnásobný počet jich byl vězněn v koncentračních táborech, avšak válku přežili. O dalších pronásledovaných kněžích a laicích německé národnosti z území litoměřické diecéze, kteří byli „pouze“ vyslýcháni či jinak perzekvováni gestapem, nemáme přesné číselné údaje.

JOSEF HORKÝ

Mezi pronásledované osoby z protektorátní části diecéze patří litoměřický diecézní kněz, dlouholetý farář v Třebenicích na Litoměřicku Josef Horký (1889–1943), který i během válečných lete neváhal projevat své české vlastenecké postoje, za což se dostal do hledáčku gestapa. V červnu 1941 měl vykázat z čela pohřebního průvodu špalír německých válečných veteránů. Byla to asi poslední kapka, která stála za jeho zatčením. Prošel věznicemi v Kladně, v Praze a Terezíně a skončil v koncentračním táboře Dachau. Po více než ročním věznění tam byl vybrán pro pokusy s infikováním malárie a flegmony, jimž 11. ledna 1943 podlehl. Památník Terezín se na podzim loňského roku podařilo od soukromníka získat část jeho písemné pozůstalosti, včetně dopisů, které psal z Dachau svému nevlastnímu otci. Tyto naprosto unikátní a autentické písemnosti byly mimořádně prezentovány při vernisáži výstavy „Kladivo a kovadlina“ v terezínském Malé pevnosti 29. dubna. V dalších měsících je čeká odborné zpracování a zhodnocení.

Martin Barus

**FARNÍ STANOVÝ
TÁBOR KAČEROVNA
2025**

**TĚŠÍME SE NA VÁS!
VÁŠ TÝM VEDOUCÍCH A KUCHAŘEK**

**EMAIL: TABOR.JBC@GMAIL.COM
TELEFONNÍ ČÍSLO: +420 606 100 503**

**STARŠÍ 12–15 LET
9.8. – 22.8.2025
13 DNÍ
3750 Kč**

**MLADŠÍ 6–12 LET
15.8. – 22.8.2025
7 DNÍ
2750 Kč**

Mariánský měsíc zahájil biskup v Modlivém dole

Začátek mariánského měsíce máje oslavili věřící z širokého okolí Nového Boru u Lurdské jeskyně v Modlivém dole ve Svojkovicích 1. května. Mši svatou před skalní kaplí s nimi slavil biskup Stanislav Přibyl.

„Na Modlivém dole je sympatické, že sem musíte dojít jedine pěšky. Opravdu putovat. Vidím tu hole, takže pro mnohé to je opravdu náročné. I pro nás s břichem, ve středním věku,“ přivítal biskup poutníky a dodal: „Spoustu věcí musíme nechat za sebou na parkovišti, jiné Matce Páně přinést. Jsme tu odříznutí i od mobilů, protože tu není signál. V tu chvíli si můžeme uvědomit, co je v našem životě důležité. Můžeme na pouti k Matce Páně předložit to podstatné a máme na to klid,“ vyzdvihl Stanislav Přibyl, který sem zavítal poprvé na poutní mši svatou v roli biskupa. Přivítali jej zde P. Pavel Morávek z Nového Boru a P. Rudolf Repka ze Cvikova.

Poutníci usazení na lavičkách pod skalami zaplnili na prvního máje rokli zpěvem písně Budiž věčně velebena. K Matce Boží sem doputovali jednotlivci, celé rodiny, řeholnice a zvláštní pozornost věnoval biskup maminkám kněží z jeho diecéze. „Tři jsou tu dnes s námi u Panny Marie. Jsou jí blízko, protože dát dítě do služby Boží pro ně musel být také trochu boj. Vědí, co asi s Kristem jako maminka prožívala,“ povzbudil je biskup.

Při promluvě také připomněl, že všechny známé přívlasky Panny Marie jsou projevem vztahu lidí k ní, jsou odrazem životních příběhů a osudů celých generací. „A nezapomínejme prosím, co zdůrazňoval zesnulý papež František – totiž že lidová zbožnost je protijedem pýchy,“ uzavřel biskup své kázání uprostřed lesů. Poutnímu místu v rokli mezi pískovcovými skalami pod Slavi-

čínem a Tisovým vrchem dala vzniknout právě lidová zbožnost. V 18. století nechala na místě dřevěné kapličky hraběnka Alžběta Kinská vytesat kapli do skalní stěny. Koncem 19. století pak byla kaple zasvěcena Panně Marii Lurdské. Po druhé světové válce tradice poutí ustala, místo bylo zničené a v sedmdesátých

Ještě dlouho po mši svaté se poutníci před kaplí fotili s biskupem.

letech odtud zmizela i křížová cesta, která se na místo vrátila díky iniciativě místních obyvatel před devíti lety.

Po mši svaté biskup využil přítomnosti fotografa společenství Člověk a Víra Jana Policera, a tak se fotil s poutníky (i jejich čtyřnohými mazlíčky). Snímky naleznete ve fotogalerii na webu clovekavira.cz.

(jmn)

První májová mše svatá před skalní kaplí v Modlivém dole. Snímek Jan Policera / Člověk a víra

Panna Maria – člověk, žena, matka

Vrcholí mariánský měsíc květen. Pohled na Pannu Marii, ať už fyzický (obrazy, sochy), či vnitřní (rozjímání o její osobě, o jejích biblických příbězích), v nás obvykle vyvolává vnitřní odezvy, emoce, inspirace. Proto je postava Panny Marie i ve výtvarném umění tak oblíbeným motivem.

Maria žije v plnosti vykoupení u Boha, nejen duševně, ale v plnosti svého lidství, tedy ve svém Bohem vzkríšeném těle. V tomto smyslu hledět duchovně na Marii znamená nahlížet náš lidský cíl, totiž žít věčně ve spojení s Bohem v plnosti vykoupení celé naší lidské přirozenosti. Zkusme se zamyslet nad posláním Panny Marie ve třech rovinách: jako člověka, jako ženy a jako matky.

Maria jako člověk

Panna Maria je především člověkem. Věřme, že Maria je člověkem naprosto výjimečným, protože na rozdíl od nás, všech ostatních lidí, byla Bohem uchráněna dědičného hříchu, tedy jakési vrozené nedůvěry vůči Bohu. Maria v Bohu věří spontánně, celou svou bytostí mu důvěřuje. V tomto ji nikdy nedostihneme, všichni jsme poznamenáni bolavou jizvou po dědičném hříchu, i když jeho následky jsou v nás Bohem léčeny křtem a svátostmi.

Maria se jako člověk cítí před Bohem maličká, nepatrná, ale ve spojení s Bohem se naopak cítí velkolepě („blessed to be called the mother of the Lord“). Mohli bychom snad obrazně říci, že Maria se prožívá jako nádoba, která volá po naplnění Bohem, z čehož pak pramení velikost a sláva jejího života. Nebo jako prázdné plátno, na kterém Božský umělec vytváří své nádherné dílo. Maria přitom vždy vědomě ustupuje do pozadí, aby upřednostnila Boha, který v ní, skrze ni a s ní koná své dílo vykoupení tohoto světa.

Maria nám zprostředkovává Boží slovo, kterému bezmezně důvěřuje a které se skrze ni stává člověkem Ježíšem, který díky vtělení spojuje Bohu odcizené lidstvo zpět se svým Stvořitelem. V tomto pohledu se stává vzorem pro každého člověka, který poznává, že jedině s Bohem může smysluplně naplnit své lidství. Také my jsme povoláni, abychom se vědomě stávali nádobou, která touží být naplněna Bohem, malířským plátnem, které se vydává barvám a „tahům štětce“ Božského umělce. Maria se zcela vydávala do rukou Bohu, aby On učinil z jejího života nádherné umělecké dílo. Napodobujme ji v tom. Maria je též nahlížena jako vzorová postava víry. To krásně vypráví ve svém evangeliu Lukáš, když píše o „zvěstování“.

Je to nesmírně inspirativní příběh, škola víry. Anděl Gabriel zde zastupuje samotného Boha a rozvíjí s Marií rozhovor, který se odvíjí ve třech stupních. Jako první reakce na Boží blízkost je Mariina posvátná bázeň. Posvátná bázeň před Bohem je nutný lidský postoj, aby se na našem životě mohlo uskutečnit Boží dílo. Následně se Maria ptá, „jak

se to stane?“. Nepřijímá víru slepě, bezhlavě. Naopak, přemýšlí, klade otázky, snaží se pochopit. Rozum je pro víru nutný společník, pokud zůstává pokorný, je pozván k velikým věcem. Víra a rozum se nevyklučují, naopak, stavějí na sobě, spolupracují. Mariin lidský rozum je však nedostačující, aby plně pochopil Boží působení. A tak třetí stupeň Mariiny víry je důvěra v Boha, vydání se Bohu, ačkoliv není schopna plně porozumět tomu, co skrze ni chce Bůh vykonat. To je vyjádřeno Mariiným „staň se“ („fiat“). I to je velice praktická inspirace pro naši víru. Boha nemůžeme plně uchopit svým rozumem. Ten má své hranice, Bůh však žádné hranice nemá, zůstane pro nás vždy hlubokým, fascinujícím tajemstvím.

Maria jako žena

Maria je žena, plně přijímá a prožívá své ženství. Žena je patrně mnohem více orientována na vztahy než muž, přinejmenším ve své péči o osobní vztahy, v jejich rozvíjení. Maria volí pro svůj vztahový život panenství. To však neznamená, že se nechce vydat hlubokému, láskyplnému vztahu. Naopak, Maria své panenství prožívá jako celobytnostní odevzdání se Bohu a plně přijetí Boha. O vztah k Bohu pečuje, rozvíjí jej, plně ho prožívá jak ve velikých setkáních, tak v každodenním všedním životě. Vztah k Bohu je kořenem její existence, celého jejího života. Od tohoto vztahu se v jejím životě vše odvíjí, na něm vše stojí. Maria však jako žena prožívající vztahy pečuje též o vztahy k lidem. Nádherně je to vidět na vyprávění o její návštěvě u Alžběty. Maria, naplněná radostí, spěchá do hor ke své tetě, aby jí pomáhala, aby se s ní sdílela. Už svým pozdravem vnáší do domu Alžběty radost. Její radost se rozlévá z jejího srdce do svého okolí, je nakažlivá pro ty, kteří se s ní setkávají.

Maria je též žensky starostlivá, touží ochraňovat ještě nezralý život. „Co jsi nám to udělal?“ zní z jejích úst, když po dlouhém bolestném hledání nalézá ztraceného ještě nedospělého syna. Z této jednoduché otázky číší její bolest z narušeného vztahu. Nicméně to „uchovává ve svém srdci“, přemýšlí o tom, nechá se Bohem vést, aby se i její lidské vztahy stávaly stále prochnutějšími Boží přítomností. V tomto ohledu je Maria pro nás též vzorem a učitelkou, abychom rozvíjeli zdravé, láskyplné mezilidské vztahy, a především abychom pečovali o vztah k Bohu.

Maria jako matka

Maria je matka. Je Matkou Ježíše Krista, tedy Matkou Bohočlověka, ale je též matkou každého z nás. Ježíš ji z kříže daroval za matku milovanému učedníkovi, který ji přijal do celého svého života. To je velmi silné vyjádření poslání Panny Marie jako matky. Milovaný učedník není nikde uváděn svým jménem, čímž chce patrně evangelium vyjádřit, že „milovaným učedníkem“ je každý, kdo s vírou stojí pod křížem. Každý z nás je milovaným učedníkem Kristovým, a jako takový jsme obdarováni jakousi „závěť“, poslední vůlí Ježíše, jímž je Mariino mateřství. Přijmu-li to, že jsem Kristem milovaný, zároveň jsem pozván k tomu, abych do celého svého života přijal Marii jako svou duchovní matku. Tento obraz zve k dalšímu rozjímání. Každá dobrá matka naprosto spontánně miluje své dítě. Zahrnuje ho svou neustálou pozorností, chrání ho, učí ho, vychovává. Dnes je všeobecně přijímanou pravdou o vývoji a zrání člověka, že pokud ho matka od nošení ve svém těle přes porod a péči v prvních

měsících a letech dětského života zahrnuje bezpodmínečnou láskou, soustředěnou pozorností a péčí, umožňuje dítěti vybudovat si důležitý a nenahraditelný životní základ, jímž je důvěra. Důvěra v dobro, které je silnější než zlo. Důvěra v lidi, kteří nejsou především konkurenty a nepřáteli našeho života, ale výzvou, abychom s nimi budovali přátelské, důvěrné vztahy. Důvěra v dobro světa, který přes všechny své problémy, bolesti a nespravedlnosti není prostorem, který nás ohrožuje a kterého se máme obávat, ale místem, kde můžeme nacházet a budovat svůj bezpečný domov. Důvěra v budoucnost, která je úzce spjata s důvěrou k Bohu, který stvořil tento svět z lásky, láskou ho udržuje a k lásce jako ke svému cíli vede. Má-li člověk vybudovaný vnitřní základ, jímž je důvěra, další zdravý rozvoj, růst a zrání člověka je zaručeno. Naopak nemá-li tento základ, neměl-li to štěstí, že zažil v raném dětství bezpodmínečně milující, pečující a ochraňující matku, jeho budoucí růst a rozvoj je ohrožen. V jeho životě bude mnohem více strachu, úzkosti a z toho

pramenící agresivity ať už vůči sobě, nebo ke svému okolí. Důležité je, že důvěra se nedá „nacvičit“, důvěra se dá pouze přijmout, a to jako dar milující bytosti. V tomto smyslu Maria pečuje o naši důvěru v Boha, ale nejen to, může nám i v dospělosti nahradit hluboký prožitek důvěry, kterou nám třeba z různých důvodů neuměla nebo nemohla předat naše biologická matka. Maria, pokud k ní zaujímáme opravdový synovský či dceřiný vztah jako k živé bytosti, nás učí a vychovává svou bezpodmínečnou láskou, abychom znovu nabýli či uzdravili svůj hluboký prožitek důvěry, která je základem života každého z nás.

Ve všech těchto pohledech je Maria nádherným vzorem vykoupěného, vnitřně zdravého a hluboce radostného člověka, který k nám má i z věčnosti živý a láskyplný vztah. Zároveň je výtečnou učitelkou a vychovatelkou jak naší lidské zralosti, tak hloubky a živosti naší víry, našeho vztahu k Bohu.

P. Jiří Voleský, duchovní správce v Trmicích, Stebně, Řehlovicích, Předlicích a Chabařovicích

Nepřejít na druhý chodník

Biskup Stanislav Příbyl kázal na letošní mši svaté před Pochodem pro život v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha v sobotu 26. dubna.

Připomněl, že **Pochod pro život** je podle jeho mínění podporou těhotným ženám a jejich rodinám, protože přivést na svět nový život dnes není vůbec samozřejmé a někdy to chce dost odvahy.

Zdůraznil, že katolická víra říká, že lidský život na zemi je obdobím mezi početím člověka a jeho přirozenou smrtí. „Není to nějaká nauka víry, která by byla odtržena od života. Je to prostě tak. Člověk je člověkem od okamžiku početí. A život člověka je posvátným.“ Citoval zesnulého papeže Františka, který uvádí ve svém životopisu, který nedávno vyšel i v češtině, tato slova: „**Musíme vždy bránit lidský život, od početí až po smrt.** Nikdy nepřestanu říkat, že potrat je vražda, trestný čin, jinými slovy to nelze vyjádřit. Jak pomoci těmto ženám? Tím, že jim budeme nablízku a budeme k nim vstřícní, aby neskončily u drastické volby potratu, což rozhodně není řešení jejich problémů. Je třeba, aby lidé pochopili, že život je posvátný dar, který jsme dostali od Boha, a není možné jej zahodit. Dokud mohu mluvit, budu to stále hlásat.“

Stanislav Příbyl vyzdvihl, že **život člověka byl posvátný od počátku světa.** Je tomu tak, protože Bůh stvořil člověka k svému obrazu. Protože

jsme Božím obrazem, požíváme také důstojnosti Božího obrazu. Kristus vykoupil svět, ale vykoupil ho kvůli člověku. „Já jsem přišel, aby měli život, a měli ho v hojnosti“ (Jan 10,10).

„Často máme starost o mnoho dobrých věcí okolo nás, ale o to, kde bychom měli mít starost největší, totiž, abychom nenechali těhotnou ženu v úzkých a abychom přijali lidský život jako největší dobro, se staráme jen velmi málo,“ vyjádřil svou obavu a doplnil: „Možná někde okolo nás některá žena řeší, jak dál, když se na jedinou ocitla v jiném stavu. Kéž by se setkala vždy s někým, kdo neodvrátí hlavu a nespíchá dál. Je to zpytování svědomí i pro nás. Jsme ochotni opravdu vždy pomoci, nebo raději mentálně přejdeme na druhý chodník a děláme, že se nás to netýká?“

Přítomným řekl, že princip života daný nám Bohem nepřipouští žádné ale. **Lidský život je podle jeho slov posvátný bez výjimky.** Ocenil také odvalu přivést na svět nového člověka, která se často podobá plavbě proti silnému proudu nebo odvážnému vyznání víry.

„Líbí se mi heslo Hnutí Pro život: **Nesoudíme, pomáháme.** Ano, naším úkolem není soudit. Máme znát a být schopni vysvětlit, jak se věci mají, a být připraveni podat pomocnou ruku. Na místě není odsudek, ale milosrdenství a pomoc,“ upozornil a poprosil přítomné, aby byli nejen

zvěstovateli pravdy o člověku a o posvátnosti života, ale také svědky milosrdenství a naděje „a především milosrdnými Samaritány, kteří nebudou lhostejně odvracet hlavu, ale budou vždy ochotni podat pomocnou ruku“. „Děkuji vám za vaši službu a prosím vás, abyste ji ženám, které jsou v úz-

kých, nepřestávali poskytovat s jemností a delikátností, která má v takto intimních a současně důležitých otázkách života své místo,“ uzavřel Stanislav Příbyl.

(jmn)

Zprávy z diecéze

Rok biskupem

Biskup Stanislav Příbyl oslavil 2. března při mši v katedrále sv. Štěpána rok od biskupského svěcení. Svě 45. narozeniny spolu s ním oslavil kněz litoměřické diecéze Radek Vašínek, toho času

spirituál Arcibiskupského semináře Praha, který přijel i se dvěma „našimi“ bohoslovci. Biskup také poděkoval Radku Jurneckovi za rok služby generálního vikáře.

*Snímek Jana Chadimová /
Člověk a Víra*

Seminaristé v Mostě

Bohoslovci z litoměřické diecéze a jejich spolubratři z Košic společně se spirituálem pražského semináře P. Radkem Vašínkem navštívili v závěru břez-

na farnost Most. Nebyl to jen výlet: seminaristé se blíží seznamují s jednotlivými farními komunitami na severu Čech. V Mostě se nejprve připojili ke slavení nedělní mše svaté, na kterou navázalo setkání na faře, kde se místní mohli dozvědět víc o semináři a bohoslovci o životě na Mostecku. O neděli Dobrého pastýře se pak bohoslovci vydali na podobnou návštěvu do Chomutova. A jak sami říkají, těší se na další pozvání od farností z litoměřické diecéze.

Snímek Petr Synek / Člověk a Víra

Ocenění z pivního festivalu

Pivo Štěpán se vrátilo mezi elitu. Biskupský pivovar U sv. Štěpána s ním získal třetí místo v kategorii Světly ležák z minipivovaru. Dílo sládky Rober-

ta Kříže zazářilo na březnovém 35. ročníku Mezinárodního pivního festivalu v konkurenci 79 vzorků. „Máme radost a jsme pyšní. Loni se nám nepodařilo prorazit, ale letos jsme se vrátili mezi ty nejlepší,“ zhodnotil ředitel biskupského pivovaru Richard Kirbs (na snímku přebírá cenu). Štěpán získal Zlatou pivní pečeť, nejprestižnější pivovarnické ocenění v Česku.

Snímek Zdeňka Marie Čerkasov

Oslavy Zvěstování Panny Marie s galerií
Severočeská galerie výtvarného umění a Farnost u Věch svatých společně oslavili svátek Zvěstování Panny Marie.

Pouť byla připravena nejen pro věřící, ale také pro širokou veřejnost jako společná oslava jednoho z nejvýznamnějších mariánských svátků. Je připomínkou zasvěcení významné barokní dominanty města – v současnosti „sekularizovaného“ jezuitského kostela Zvěstování Panny Marie. Po mši svaté byly prostory chrámu při příležitosti této slavnosti svátečně vyzdobené a až do 13 hodin zdarma přístupné široké veřejnosti.

V hlavní výstavní budově galerie navázal komponovaný pořad o insitní umělkyni Marii Kodovské. Celodenní program završil koncert litoměřického pěveckého sboru Puellae Cantantes.

Návštěvníci poutní mše a odpoledního pořadu o Marii Kodovské obdrželi pamětní poutní obrázek z limitované edice.

Biskup Krivicki z Kyjeva v litoměřické diecézi

Kosmonosy navštívil na začátku dubna biskup diecéze Kyjev Zitomir Vitali Krivicki a jeho sekretář P. Alejandro Guevara. Místní duchovní správce P. Jiří

Veith zná pana biskupa už několik let. Je polského původu a pochází z Oděsy a je předsedou tamní biskupské konference. Biskup Krivicki navštívil předtím hlavní město a český parlament, kde vedl společně se zástupci různých církví modlitbu za Ukrajinu. „Navštívil předtím arcibiskupa Jana Graubnera a odtamtud přijel k nám. Chtěl sloužit mši svatou v našem chrámu Svatého Kříže. Moc děkoval za pomoc, kterou český národ prokazuje ukrajinskému lidu,“ popsal návštěvu P. Veith.

Krupka slavila Den světového dědictví UNESCO

V Krupce prožili v polovině dubna oslavu pátého, respektive šestého výročí zápisu Hornické krajiny Krupka jako součásti Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří na Seznam světového dědictví. Kvůli podzimním povodním slávu totiž odložili až na jaro. V zaplněném kostele Nanebevzetí Panny Marie je přivítal místostarosta Krupky Rostislav Kadlec. „Tento zápis byl a je především uznáním práce a umu lidí, kteří tento přeshraniční region po staletí utvářeli,“ uvedl. Centrem oslav se stal chrám Nanebevzetí Panny Marie,

kteří je momentálně kvůli opravám pro veřejnost v jiné dny uzavřeny. Připravená tu byla výstava o kostele, historii dobývání cínu v Krupce a o všech součástech krušnohorského hornického regionu. Pod klenbami se nesly tóny žesťového kvinteta Five Brass a varhan. Litoměřický generální vikář P. Radek Jurnečka pak požehnal sochy hornických a regionálních patronů sv. Barbory, sv. Wolfganga a hornického praporu města Krupka.

Snímek archiv města Krupky

Další část

Cyklostezky svaté Zdislavy otevřena

Další kus cyklostezky, která spojuje řadu zajímavých míst v regionu Lužických hor, je v provozu. Při slavnostním otevření na Škaredou středu ji ve Cvikově požehnal místní duchovní správce a kanovník litoměřické svatoštěpánské kapituly P. Rudolf Repka. Se svými přáteli na slavnost dorazil cyklisticko-kanovnícky stylově. Ze svého kanov-

nického biretu si dočasně „vypůjčil“ střapec na cyklistickou helmu. „Trocha legrace musí být. Jsem rád, když můžeme s lidmi něco spolu prožít a že kvitují, když jsme my křesťané veselí lidé, co si umějí udělat žerty i sami ze sebe,“ podotkl.

Snímek archiv farnosti Cvikov

Výroba paškalů při hodinách náboženství

Čtvrťáci ze Základní školy sv. Zdislavy v Jablonci nad Nisou si mohli na velikonoční neděli donést do kostela k požehnání svoje vlastnoručně vyzdo-

bené paškalů. Vyráběla je s nimi jejich katechetka Veronika Pospíšilová poté, co celou jednu hodinu věnovala tématu velikonoční svíce jako symbolu zmrtvýchvstalého Krista.

Snímek Veronika Pospíšilová

Nová učebna z evropských peněz

V bohosudovském církevním „souškolí“ gymnázia, základní a mateřské školy dokončují speciální prostory pro výuku odborných předmětů, projektové vyučování i odpočinek.

V pátém patře vznikla nová učebna, která bude sloužit pro výuku přírodních věd, pro polytechnické vzdělávání a práci s digitálními technologiemi. „Dokončujeme a vybavujeme nadstandardní a příjemné prostory s moderním vybavením. Nabídnou žákům možnosti pro individualizaci výuky a kromě vzdělávacích benefitů umožňují také komunitní setkávání. Přispějí k pohodě ve škole a nabídnou i odpočinkovou zónu,“ vysvětlila ředitelka Jana Pucharová při návštěvě biskupovi Stanislavu Příbylovi.

Projekt sestává ze tří částí. Tou první je vybudování zmíněné multifunkční odborné učebny v pátém podlaží, včetně nezbytného zázemí, jako je přípravná, kuchyňka, toalety, a přístupová chodba. Ve druhé fázi se vybudoval výtah – jedná se o vestavbu, která má zajistit bezbariérovost budovy. A třetí fáze probíhá v těchto dnech: pořízení nezbytného vybavení, jako je nábytek a technika.

Na plných 85 procent nákladů přispívá Evropská unie. Projekt je podpořený z Operačního programu Spravedlivá transformace. „Patnáct procent doplatí jako zřizovatel školy a majitel budovy Biskupství litoměřické,“ doplňuje ředitelka Pucharová.

Stavaři zahájili práce loni v červenci a dílo je již dokončené a čeká jej kolaudace.

850 let obce Sušany

Poutní den svatého Marka evangelisty (patrona dřívější farnosti - od roku 2013 sloučené do Jirkova) oslavili v kostele a na návsi v Sušanech v so-

botu 26. dubna. Sušany slaví 850 let od založení, resp. první písemné zmínky. Hlavním celebrantem mše svaté byl současný provinciál kapucínů Vojtěch Drahomír Dvoutletý z Prahy. Následovala modlitba na hřbitově za místní rodáky. Vzácnými hosty byli členové Brněnské scholy, která doprovázela mši svatou zpěvy a potom odpoledne měla i vlastní koncert.

Návštěva z Koreje ve Filipově

Na svátek sv. Josefa dělníka přivítali v bazilice Panny Marie Pomocnice křesťanů ve Filipově poutníky naděje. Jednalo se o návštěvu z daleké Jižní Koreje. „Mohli jsme v pohraničí zažít, že církev je opravdu světová,“ podotkl místní duchovní správce P. Josef Kujan.

Snímek Evelyn Bernard

Poutní den na Květnově

Farnosti Krušnohorského vikariátu putovaly společně na Květnov, německy známý jako Quinau. Pozvání ke zdejší první pouti v tomto roce přijal minulou sobotu 3. května také biskup Stanislav Příbyl. Bylo to pro něj první seznámení s tímto poutním místem. „Díky letnímu počasí dopoledne jsme mohli vycházet od návsi, od odpočívadla u Červeného kříže. Zde začínáme vždy modlitbou růžence a pak pokračujeme se zpěvy

a procesím přes alej a růžencové schody, odkud už vidíme průčelí kostela Navštívení Panny Marie,“ popisuje jirkovský děkan P. Miroslav Dvoutletý. Modlitba končila v kapli, kde mohl každý zapálit svíčku za nějakou blízkou osobu nebo členy rodiny (svíce jsou zde připravené celoročně). Biskup Stanislav Příbyl sloužil nejen mši svatou, ale vedl také následnou mariánskou pobožnost. „Pro obcerstvení pak stále funguje jeden domeček při kostele. Biskup zůstal i na pohoštění

a k volné diskuzi,“ doplnil P. Dvouletý a dodal své přání: „Je to prosba za vikariát i diecézi k Panně Marii Květnovské, S Božím synem máti, rač nám požehnání dát!“

Motorkáři v Dlouhém Mostě

Žehnání motorkářů a jejich strojů se uskutečnilo o prvním květnovém vikendu ve farnosti Dlouhý Most. Vypadalo to, že kvůli počasí bude účastníků jen malinko, ale po bouři a lijáku vysvitlo sluníčko. Požehnání jáhna Michala Olekšáka už provázela modrá obloha, a tak neměl důvod šetřit svěcenou vodou. Ve své promluvě zdůraznil, aby se motorkáři nebáli na silnicích jezdit podle předpisů. „Není to žádná

ostuda, právě naopak - dobrý příklad pro druhé a respekt ke každému, aby se šťastně vrátil ke svým blízkým,“ zdůraznil. Krásu bohoslužby dodala živá hra Anežky Krouské na violoncello.

Snímek Benedikt Olekšák

Biskup se studenty

Studenti Katolické teologické fakulty UK navštívili na svátek sv. Vojtěcha biskupské město. V rámci výběrového semináře Středověká Praha a okolí vycestovali s prof. Petrem Kubínem na prohlídku té nejstarší i nedávné historie Litoměřic - mj. do katedrály, na její věž a prohlédli si i rezidenci, kde je biskup Stanislav Příbyl pohostil.

Sbírka potravin

Jarní Sbírku potravin uspořádala Potravinová banka i v litoměřické diecézi – pomáhala i diecézní charita. V litoměřickém hypermarketu Albert vybírali

darované jídlo zástupci Domova sv. Máří Magdalény z Jiřetína pod Jedlovou. Podle Dagmar Rozumovské z Potravinové banky Ústeckého kraje šlo o nejvýnosnější sbírku v rámci jejich působnosti. Díky štědrosti dárců se jen v biskupském městě podařilo vybrat neuvěřitelné čtyři tuny a 350 kilogramů potravin.

Snímek Diecézní charita Litoměřice

Pout' za svatým Pankrácem do Jitřavy

Jednoho z „ledových mužů“ oslavila v neděli 11. května poutní slavnost v kostele sv. Pankráce v Jitřavě. Po Cyklostezce svatě Zdislavy se v proslu-něném odpoledni vydali poutníci, mezi nimiž šlapal do pedálů i strážce hrobu svěťce z Jablonného P. Pavel Mayer. Na mši svatou přijel (autem) generální sekretář České biskupské konference P. Roman Czudek. A zůstal hlavním celebrantem navzdory tomu, že se před kostelem jen pár minut před mší svatou objevil biskup Stanislav Příbyl, který podle svého přání usedl mezi věřící do lavice. P. Czudek, který pochází také z pohraničí sousedícího s Polskem – z Jablunkova v ostravsko-opavské diecézi - v promluvě připomněl jedno nářeční pořekadlo: Jaká viara (víra), taká ofiara (oběť). „Svatého Pankrá-

ce uctíváme jako mučedníka pro víru z přelomu 6. a 7. století. Tento mladík vyznával víru v Krista až k smrti. I císaře, který křesťany pronásledoval, to udivovalo. Prosím, ať je nám vzorem, abychom i každodenní zkoušky naší víry přijímali s nasazením. Jsme-li věřící, nic nemáme tak říkajíc v kapse. Naopak. Máme před sebou stále boj o víru i její vyznávání - přijde to už zítra, pozítří. Přeji nám, ať je nám sv. Pankrác přímluvcem, abychom se Krista nezřekli a žili podle této víry, vyznávali ji a předávali dál,“ popřál P. Czudek nevelkému společenství, které se tu sešlo.

Na samý konec mše svaté povzbudil biskup poutníky, aby se nebáli, že „nás je málo“, ale měli odvahu žít své povolání být misijní církví i v malém počtu. Všichni jitřavští návštěvníci kostelíka sv. Pankráce se pak mohli spolu vyfotit a usednout u stolu při pohoštění na faře.

Knihovna a nové zvony v Oseku

Poklad paměti uchovaný v knihách

knihovny kláštera v Oseku představuje výstava, kterou zahájil na začátku května biskup Stanislav Příbyl. Jak řekl, jde o další počín, který pomáhá oživovat klášter. abv to nebyla jen

stavba. Výstavu má „na svědomí“ Dr. Jana Opletová, archivářka, která tuto expozici připravila ke 300. výročí založení bibliotéky. Rozsahem nevelká výstava o knihovně se stane součástí prohlídkového okruhu. Umístěná je v hověrně, která je ve svém fundamenteu románská.

V Oseku jsou k vidění exponáty z majetku opatství. Od roku 1950 je totiž knižní fond na několika místech. Největší část spravuje Regionální muzeum v Teplicích.

Jana Opletová připomněla devastaci těchto památek komunistickým režimem. Při svozu do strahovského kláštera přežila osmina knižního fondu klášterních knihoven z celé země. Výstava prezentuje prvotisky i knižní vazby, antifonáře a žaltáře, modlitební knížky či texty homilií, ale také místní opaty. Správce kláštera Jindřich Koska také představil nové zvony pro Klášter Osek, které v průběhu května vyzdvihne specializovaná firma do věže - jejich posvěcení je plánované na 17. srpna.

Volejbalový turnaj

Čtyři týmy se utkaly ve volejbalovém turnaji, který uspořádalo Diecézní centrum mládeže v Jablonci. Účast nebyla tak vysoká jako u fotbalu či florbalu – zahráli si: Orel Studenec, Společnost JBC (Jablonec), Střelci, VKH (Vysokoskolské katolické hnutí) Praha. První místo obsadil tým Orel Studenec, který

celému turnaji dominoval. Orlové vyhráli každý zápas, do kterého nastoupili a nechali se slyšet, že si příležitost ke hře nenechají ujít ani příště. „Kdo se nezúčastnil, ať nesmutní. Může se přidat příští rok,“ vzkazuje Hanka Tahotná z DCM.

Snímek Hana Tahotná

Dva nové lustry, umělecká díla sklářů z regionu Crystalwalley, přijel požehnat do zákupského kostela sv. Fabiána a Šebestiána minulou sobotu emeritní litoměřický biskup Jan Baxant.

Hned následující den pak přijal pozvání od P. Rudolfa Repky do Cvikova. Tam pod klenby zavěsili rekonstruovanou skleněnou krásu původně z Křišťálového chrámu v Kunraticích u Cvikova.

Zákupská díla vznikla podle návrhu skláře Zdeňka Kudláčka v rámci projektu Sacrystal, který propojuje skláře s chrámy.

Do první lavice zaplněného kostela sv. Fabiána a Šebestiána organizátoři usadili i ambasadorku projektu, režisérku Alici Nellis. „Skláři vyrobí lustry, dají možnost i dárcům přispět na opravy kostela. A sklářství je pro tenhle kraj klíčové,“ řekla při slavnostním žehnání. Sama si také vyzkoušela foukanou práci se sklem v huti Jiřího Pačinka a velmi si tu zkušenost pochvalovala. Po jejím boku usedl v chrámu také herec Jaromír Hanzlík, který se ke sklářům připojil a jejich práci v tomto projektu všestranně podporuje. Například sám v huti vytvořil vázu – stal se na chvíli mistrem řemesla - podobně jako v legendárním seriálu Synové a dcery Jakuba skláře. „Když jsem kdekoliv ve světě, zajdu tam do kostela. Vždycky mě ohromuje, co všechno krásného naši předkové dokázali. I dnes na ně navazují skvělí umělci,“ zdůraznil herec. Jeho váza již dříve našla v dražbě svou majitelku Jitku Novotnou, která ji na slavnosti převzala z rukou autora a přispěla tak sumou přesahující dvacet tisíc korun.

Lustry požehnal (stejně tak sklářům a všem přítomným) emeritní litoměřický biskup Jan Baxant. Jedno sklářské dílo je zavěšené nad svatostánkem v presbytáři a bude sloužit, jak biskup zdůraznil, jako věčné světlo. Druhé, který skláři nazvali Slovo, protože jej pokrývají slova – pojmenování dober – která tam navrhli vepsat místní školáci. Třetí teprve vznikne a nahradí starou lampu, která svou estetikou patří spíše do zemědělského nebo průmyslového provozu.

Také následující neděle se v regionu nesla ve znamení sklářského umění. Tentokrát obnovy zašlé krásy původního lustru z chrámu v Kunraticích, který našel nově své místo v lodi chrámu ve Cvikově. Během slavnosti před zraky přítomných vystoupalo obnovené dílo pod jeho klenbu. Mezi věřící do zaplněného chrámu sv. Alžběty Uherské přijel znovu biskup Jan Baxant. „Děkujeme, že dorazil. I všem milým hostům, kteří dnes dopoledne prožili s námi mši svatou při slavnostním žehnání,“ ocenil místní duchovní správce a jeden z iniciátorů a zakladatelů projektu Sacrystal P. Rudolf Repka.

(jmn)

Snímky Farnost Doksany

Doksany s průvodcem

Otevřít klášter, baziliku a přilehlé objekty návštěvníkům a seznámit je s historií místa. To je hlavní cíl prohlídkového provozu v klášteře v Doksanech, kam jsou srdečně zváni jednotlivci i farnosti k návštěvě. „Chceme přilákat zájemce o historii i duchovní dějiny tohoto místa. Sloužíme i lidem, kteří se prostě chtějí podívat dovnitř,“ popisuje Lukáš Stejskal ze zdejší farnosti. Když se rozhodne nějaká farnost vypravit do Doksan na pout, je možné se nad rámec prohlídky také domluvit s duchovní správou i na mši svaté. Jen je třeba se dopředu dohodnout.

V letošním roce bude „ve službě“ pět průvodců. Vstupné je dobrovolné, neprodávají zde vstupenky a podle zkušenosti z předchozích let si na sebe průvodci také vydělají a návštěvníci mohou přispět i do kostelní kasy na provoz farnosti.

Největším lákadlem je podle Lukáše Stejskala tzv. románská krypta, přesněji prostor, který se nachází pod kůrem ve sníženém terénu, který dává nejvíce poznat, jak asi mohl klášter vypadat v dobách sv. Anežky České, s níž jsou Doksany spojovány.

V květnu a červnu 2025 budou prohlídky pravidelně v **sobotu** od 10:15, 12:15, 13:15, 14:15 a 15:15. V **neděli** od 12:15, 13:15, 14:15 a 15:15 hodin.

V červenci a srpnu 2025 budou prohlídky v **úterý, středu a ve čtvrtek** od 10:15, 12:15, 13:15, 14:15 a 15:15 hodin. V **sobotu** od 10:15, 12:15, 13:15, 14:15 a 15:15 hodin. V **neděli** pouze odpoledne od 12:15, 13:15, 14:15 a 15:15 hodin.

K prohlídce v jiných termínech a časech je třeba předchozí rezervace v dostatečném předstihu pouze telefonicky na čísle 723 122 300. Rezervace je třeba i v případě skupiny deseti a více osob. Prohlídka trvá přibližně 45 minut. Sraz před každou prohlídkou je vždy před budovou fary na prvním nádvoří.

Kněžský den pro katechezi

Kněží, kteří se věnují katechezi a chtějí se v této oblasti vzdělávat, přijeli 9. dubna do Litoměřic na den pro katechezi určený kněžím. Program pro ně měli připravený garanti katechetického vzdělávání v litoměřické diecézi P. Cyril Havel a Eva Muroňová.

Hledali společně cesty, „jak na to“. „Chtěli jsme, aby zazněl pohled kněží, aby řekli, co potřebují. Víme teď, s čím pracovat, nač reagovat: zaznívala jasná přání – učit se, jak vést věkově smíšené skupiny; vytvořit strukturu výuky a specifické osnovy, které by byly šité na míru naší diecézi – pro malé skupinky třeba tři až čtyř dětí. A čím tyto děti oslovit,“ popsala vedoucí katechetického centra Barbora Nývltová.

„Když se vzděláváme, zůstáváme mladší. Jsme otevření. Učíme se, jak rozumět dnešním mladým lidem a mluvit k nim o něčem, co je nám drahé – tedy o evangeliu,“ upřesnil P. Havel a dodal, že jej především překvapilo, že na severu Čech se katecheze účastní více dětí na druhém stupni základní školy. „Kněžím chceme nabídnout praktickou inspiraci, aby odsud dnes odjeli s chutí vyzkoušet něco nově a mít radost z toho, co dělají,“ připomněl.

Na setkání přinesl P. Martin Davídek postavičku maskota Jubilea 2025, kterého přivezl z Národní pouti do Říma. Luce (z italského Luce – „světlo“) navrhl zakladatel společnosti Tokidoki Simone Legno a zobrazuje katolickou poutnici. Design Luce a jejích přátel byl inspirován figurkami kreslených seriálů anime. Luce představil arcibiskup Rino Fisichella z Dikasteria pro evangelizaci loni na podzim a je projevem přání katolické církve umět „žít i v popkultuře, kterou mají mladí lidé rádi“.

Misijní církev? Nabídka ke vzdělávání v katechezi

Jste nebo chcete se stát katechetou/katechetkou litoměřické diecéze? Katechetické centrum Biskupství litoměřického pro vás připravilo ve spolupráci s předními odborníky v oboru kurz na míru.

- s teoriemi ukotvenými v praxi
- s inovativními cestami k tradicím
- s přihlédnutím ke specifickým farní i diecézní rodiny
- s ohledem na životní situaci a zkušenosti víry

Katechetický kurz je rozdělen do dvou let od října 2025 do června 2027. Výuka bude vždy jednu sobotu v měsíci převážně v Litoměřicích, ale i na dalších místech litoměřické diecéze. Místa přednášek přizpůsobíme účastníkům. Čas výuky bude od 9 do 16 hodin.

Kurz je určen především pro ty, kdo by se chtěli věnovat farní katechezi dětí, mládeže či dospělých, ale i pro zájemce, kteří si chtějí rozšířit obzory své křesťanské víry. Je možné absolvovat celý kurz, a tak získat osvědčení pro katechetickou službu, nebo si vybrat jen některé přednášky a témata (bez možnosti získání osvědčení).

Provede vás teoretickým základem v podobě online úvodů do tématu a čtyř výukových bloků, rozdělených do čtrnácti přednáškových sobot, čeká vás celkem 112 poutavých vyučovacích hodin.

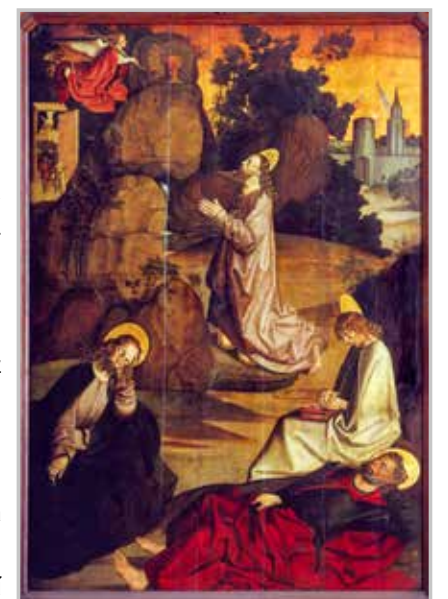
Blok 1 Přináší základní povědomí o zdroji křesťanské víry a nauky. Přednášky budou zaměřené na témata z katechetiky, didaktiky, biblistiky, z fundamentální a systematické teologie.

Blok 2 Uvádí do historie i současné situace místní církve. Přednášky přinesou témata z pastorální teologie a místní církevní historie.

Blok 3 Přivádí k osobnímu křesťanskému pojetí života, pojmenovává a hledá smysl postojů v životě z víry. Přednášky otevrou témata ze spirituální a morální teologie, liturgie a pedagogiky.

Blok 4 Poskytuje společenskovední základ pro samostatnou katechetickou činnost. Přednášky se dotknou důležitých témat z psychologie, sociologie a didaktiky. Součástí kurzu jsou tři workshopy zaměřené na různé možnosti práce se skupinou, mentoringová podpora při výuce a vlastní praxe. Přednášet budou vybraní lektori z celé České republiky včetně litoměřického biskupa Stanislava Příbyla a generálního vikáře P. Radka Jurňečky. Dalšími přednášejícími jsou např.: P. Radek Tichý, P. Cyril Havel, Eva Muroňová, P. Michael Martinek, Ludmila Muchová či Marie Klášková. Garantem kurzu je P. Tomáš Cyril Havel.

Zápisné je 2000 Kč (možno rozdělit do dvou splátek). **Podmínky pro přijetí:** Kurz je otevřený všem zájemcům. V případě velkého zájmu bude rozhodující osobní pohovor. Doporučení duchovního správce farnosti je nutností. **Podmínky pro absolvování:** 80% docházka, odezdání všech online testů a absolvování závěrečného kolokvia. **Přihlášky** do 31. srpna 2025 na nyvltova@dlm.cz

DIECÉZNÍ POUŤ

ke svaté Zdislavě

Bazilika sv. Vavřince a sv. Zdislavy Jablonné v Podještědí

7.00 pěší pouť s biskupem ze Zdislavy do Jablonného

7.00 start od kostela ve Zdislavě, 8.30 Janovice v Podještědí (u kapličky)

9.15 Lemberk (u hradu) 9.30 u studánky v Jablonném (trasa 11 km, časy orientační)

7.00 mše svatá u oltáře sv. Zdislavy

9.00 mše svatá za rodiny

11.00 slavnostní mše svatá s biskupem

Přijetí bohoslovce Marka Lásky mezi kandidáty jáhenství a kněžství.

14.00 mše svatá dominikánské rodiny

Příležitost ke svátosti smíření od 8.00 do 12.00 hodin.

31. | KVĚTEN | 2025

30 let od svatořečení patronky litoměřické diecéze

25. Diecézní pouť mládeže

za rodiny a duchovní povolání

25. - 30. 8. 2025

Hejnice - Filipov

Více informací:

POŘÁDÁ DIECÉZNÍ CENTRUM PRO MLÁDEŽ BISKUPSTVÍ LITOMĚŘICKÉHO

Velikonoce bez hranic: Společné svátky v srdci Lužických hor

V malebném Jiřetíně pod Jedlovou a jeho blízkém okolí se letos o Velikonocích uskutečnilo čtyřdenní setkání českých a německých rodin, klientek azylového domu a dětí – v rámci přeshraničního projektu ve spolupráci s Euroregionem Nisa a Městským úřadem Jiřetín pod Jedlovou. Přestože účastníci mluvili různými jazyky, porozumění mezi nimi rostlo rychle – skrze sdílenou radost, tvořivost a otevřenost.

První den se nesl v duchu seznamování a velikonočního tvoření. Děti vyráběly dekorace, vyměňovaly si zážitky a společně se smály u hledání vajíček. Odpoledne účastníci vystoupali na Křížovou horu, kde prošli křížovou cestu a v tichu kaple prožívali duchovní hloubku velikonočního příběhu.

Druhý den patřil řemeslům. V Seifhennersdorfu se učili zdobit kraslice, plést pomlázky a ochutnali i německou specialitu „Teigschlangen“ pečenou nad ohněm. Večer zapalovali svíčky a sdíleli, jak Velikonoce prožívají doma – v tichu i radosti, každý podle svých možností.

Třetí den navštívili klášter v Ostritz a stali se svědky tradičního průvodu velikonočních jezdců – mužů na koních, kteří nesli poselství vzkříšení. Přes starobylý ráz a slavnostní tóny trumpet prožívali mnozí něco nadčasového – víru, která překračuje generace i hranice.

Závěrečný den patřil velikonoční pomlázce přímo v ulicích Jiřetína. Čeští i němečtí účastníci se zapojili do veselého koledování, které se pro mnohé stalo zážitkem naplněným smíchem, barvami i přirozenou radostí ze života. Malý Jára z azylového domu poznamenal: „Nikdy jsem nezažil takové svátky. Teď vím, co znamená být spolu.“

Jak podotkla jedna z účastnic, Velikonoce tu nebyly jen tradicí – staly se skutečným setkáním. Mezi lidmi. Mezi národy. A možná i mezi člověkem a Bohem.

Eva Hadašová

Co dělá charitní pečovatelka?

Mezi školáky v Chomutově přišly pečovatelky z Charity

Na Základní škole Písečná v Chomutově představily pracovnice místní Charitní pečovatelské služby studentům devátých tříd svoji službu. Představily nejen svoji práci, ale přinesly i podněty k zamyšlení: pomoc seniorům a lidem v nouzi je důležitá a patří ke každému z nás.

Studenti se nejprve seznámili s fungováním pečovatelské služby, která v Chomutově působí řadu let. Pečovatelky jim například pověděly, kolik peněz klient zaplatí za hodinu péče nebo jaký je průměrný plat pečovatelky. Dále se dozvěděli, jak to Charita dělá, aby senioři a osoby se zdravotním omezením, mohli co nejdéle zůstat ve svém domácím prostředí. Ke svému překvapení zjistili, že práce pečovatelky zahrnuje nejen pomoc s osobní hygienou, přípravou jídla či úklidem, ale také doprovod k lékaři a podporu při každodenních činnostech.

Velký zájem mezi žáky vzbudily příběhy z každodenní praxe. Na konkrétních příkladech mohli zjistit, jak pomoc může změnit životy klientů. Díky charitním službám si mohou uchovat nezávislost a cítit se důstojně ve vlastním domově.

Součástí přednášky bylo i představení různých kompenzačních a hygienických pomůcek, které ulehčují život seniorům a osobám se zdravotním omezením. Žáci měli možnost tipovat, o jaké pomůcky se jedná a k čemu slouží. To už byla atmosféra uvolněná a vznikl milý prostor pro interakci mezi přednášejícími a žáky. Na závěr byla připravena otevřená diskuze, ve které mohli žáci pokládat otázky. Zajímalo je, jak se člověk může stát pečovatelem a jaké vlastnosti jsou pro tuto práci potřeba. Zároveň si mohli všechny kompenzační pomůcky vyzkoušet. Největší pozornost vzbudila figurína v životní velikosti jménem Antonín, která představuje dospělého člověka. Tento realistický model je určený pro pokročilé simulace péče o klienty, včetně různých stupňů proleženin, odřenin i diabetického palce. Setkání na Základní škole Písečná bylo podle charitních pracovnic velmi inspirativní a odcházely s nadějí, že v některých ze žáků zaseli semínko budoucího pomáhajícího profesionála.

Eva Hadašová

Ve službě potřebným 25 let

Čtvrt století existence Charity Česká Lípa slavili v neděli 11. května při slavnostní mši svaté zaměstnanci charity, klienti i příznivci společně s biskupem Stanislavem Příbylem. Ve svém kázání zdůraznil význam misijního poslání církve a její otevřenost vůči lidem.

Mše svatá se uskutečnila v bazilice Všech svatých v České Lípě, která byla původně součástí kláštera řádu sv. Augustina. Při této příležitosti biskup vzpomněl i nového papeže Lva XIV., který je ze stejného řádu. V promluvě pak připomněl také čtyři základní úkoly církve: svědectví o Bohu, budování společenství, bohopoctu a pomoc bližním. Vyjádřil také vděčnost pracovníkům Charity za jejich neúnavnou službu potřebným a zdůraznil, že Charita a církve jsou neoddelitelně spjaté. V souvislosti s oslavami výročí poděkoval všem, kteří se na činnosti Charity podílejí.

Ředitelka Charity Česká Lípa Eva Ortová shrnula úspěchy organizace za uplynulých 25 let: „Bilancujeme čtvrtstoletí existence, během kterého jsme poskytli pomoc prostřednictvím

devíti služeb, zaměstnáváme osmdesát pracovníků. Ročně pomůžeme šesti set padesáti klientům, se kterými žijeme své životy. Někdy kratší, jindy delší dobu. Jak je potřeba. Jsme držiteli Značky spolehlivosti a prošli jsme auditem kvality.“ Poděkovala všem zaměstnancům, partnerům, podporovatelům i klientům, kteří přispěli k úspěšnému fungování organizace. „Charita je pro mě především o lidech – o těch, kteří svou práci vykonávají srdcem“, dodala Ortová. Vzpomněla také na ty, kteří Charitou během let prošli. Za dobu existence prošlo Charitou Česká Lípa sedm set čtyřicet pracovníků, z nichž mnozí zanechali výraznou stopu na jejím rozvoji.

Oslavy výročí však zdaleka nekončí. V rámci připravovaného programu se mohou zájemci těšit na koncert Tomáše Kluse, na Rodinný den, Sportovní turnaj či Výroční ples.

Charita Česká Lípa si za uplynulé čtvrtstoletí vybudovala pevné místo v oblasti péče o potřebné a zranitelné skupiny obyvatel. „Do dalších let jí přejeme mnoho sil, naděje a požehnání při naplňování jejího poslání“, uzavírá ředitelka Diecézní charity Litoměřice Adéla Švecová.

(eha)

Charita je tu PRO VÁS!

Ocitli jste se v obtížné životní situaci? Nevíte si rady? Nezůstávejte na to sami. Charita je tu pro Vás! Ať už Vás trápí cokoli – samota, dluhy, nemoc, ztráta zaměstnání nebo střechy nad hlavou. Obraťte se na Charitu. Naše dveře jsou otevřené lidem v těžkých chvílích. Charity v litoměřické diecézi nabízejí např. tyto služby:

- pečovatelské služby
- domácí zdravotní péči
- domácí hospicovou péči
- občanské poradny
- azylové domy
- noclehárny
- domovy se zvláštním režimem
- asistenční služby pro rodiny s dětmi
- nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
- dětské skupiny
- terénní programy
- chráněné bydlení
- materiální pomoc lidem v nouzi
- šatníky
- interkulturní centra

Více informací o činnosti Charity se dozvíte na <https://dchltm.cz>

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18
110 00 Praha 1, Tel.: 224 818 757
On-line knihkupectví:
www.paulinky.cz,
objednavky@paulinky.cz

Horst Klaus Berg – Ulrike Weber Felix a Benjamín

Příběh o přátelství dvou chlapců v době Ježíšově. Felixův otec Cassius velí římské vojenské posádce ve městě Kafamaum, kdežto Benjamín pochází z tradiční židovské rodiny. Zatímco Felix postupně zjišťuje, co obnáší život utlačovaného židovského národa, blíží se k městu Rabi Ješua. Zde pak nachází a povolává své první učedníky, koná zázraky a vypráví skvělé příběhy. Ješua musí nakonec město opustit, ale co bude s oběma kamarády...?

brož., 128 s., 199 Kč

Anne Flanagan 9 prvních pátků

Ve své poslední encyklice Dilexit nos papež František povzbuzuje k oživení úcty k Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu a s ní i pobožnosti devíti prvních pátků. Letos uplyne přesně 350 let od trojího zjevení Ježíše Krista sv. Markétě Marii Alacoque, na nichž se tato úcta zakládá.

Svěží modlitební příručka, kterou sepsala sestra Anne Flanagan FSP, se nabízí jako praktický průvodce touto devítiměsíční obnovou. Lze ji pojímat i jako exercicie všedního dne. Cílem je hlubší zkušenost s Boží láskou a prohloubení důvěrného, osobního vztahu s Ježíšem, k němuž nás on sám vybízí a po němž z hloubi srdce touží, jak zjevil sv. Markétě Marii.

brož., 288 s., 299 Kč

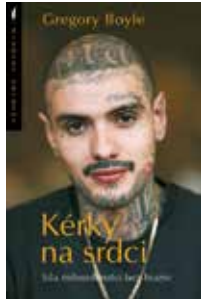

Peter Scazzero 40 dní v Boží přítomnosti

Modlitební příručka pro každodenní setkání s Bohem vede čtenáře k tomu, aby se po dobu 40 dnů aspoň dvakrát denně dokázal na chvíli zastavit a ztišit před Boží tváří.

Texty jsou stručné, ale velmi výživné, vždy zakončené otázkou „na tělo“. Cílem není přidat si další pobožnost někam na okraj svého nabitého programu, ale naučit se častěji vracet do životodárného ticha s Bohem, což může radikálně proměnit naše srdce i celý náš život.

brož., 256 s., 299 Kč

Gregory Boyle Kérky na srdci: síla milosrdenství bez hranic

Autor je americký jezuita, který už více než třicet let poženaně působí mezi mladistvými členy gangů v Los Angeles. Otec Greg je vynikající a vtipný vypravěč, ale především Boží muž na svém místě, vyznačující Kristův soucit a bezpodmínečné přijetí. Razí teorii,

že násilí a věznění ještě nikoho nenapravilo, zatímco láska a přijetí ano. Zástupy proměněných životů jsou důkazem toho, že ví, co říká, a že evangelium není utopie.

Z programu biskupa Stanislava Příbyla

		Konference k 10. výročí partikulární právní úpravy o ochraně nezletilých a zranitelných osob v římskokatolické církvi, Univerzita Palackého, Olomouc
29. května	9.00	
31. května	7.00	Pěší pout' v rámci diecézní pouti, Zdislava – Jablonné
31. května	11.00	Mše svatá s udělováním kandidatury, Jablonné v Podještědí
1. června	10.00	Biřmování, kostel Teplice
2.–5. června		Dovolená, Francie
6. června	18.00	Biřmování, Kostel Všem svatých, Litoměřice
7. června	8.30	Hasičské slavnosti, Litoměřice
7. června	16.00	Svatodušní vigilie a biřmování, Český Dub
8. června	10.00	Biřmování, Příchovice
10. června	9.30	Stálá rada ČBK, Praha
13. června	17.00	Formační setkání adeptů trvalého jáhenství, Hejnice
14. června	8.00	Diecézní fórum mládeže (synoda mládeže) DDKT, Litoměřice
15. června	10.00	Biřmování, Česká Lípa
15. června	15.00	Biřmování, Vratislavice nad Nisou
17. června	13.30	Zasedání kněžské rady DDKT, Litoměřice
19. června	18.00	Slavnost Těla a Krve Páně, Katedrála sv. Štěpána, Litoměřice
21. června	10.00	Biřmování, Mladá Boleslav
22.–28. června		Setkání biskupů – redemptoristů, Jubileum biskupů, Řím
29. června	9.30	Biřmování, Mělník
29. června	14.00	Vernisáž výstavy ke 300 letům kostela, Hejnice
29. června	18.00	Mše svatá – Summer Job, Krásná Lípa
		Změna vyhrazena.

Květinová výzdoba v liturgickém prostoru a čase

Třídenní praktický kurz floristiky historičky umění Hany Šauerové.

Praktická cvičení přípravy kytic a věnců pro různé příležitosti: trvalá výzdoba liturgických prostor, květinové dekorace pro jednotlivá liturgická období a různé akce (svatba, křest, pohřeb), jak nejlépe květiny pořizovat a uchovávat, příklady vhodné a nevhodné praxe, liturgický prostor a liturgická období, význam rostlinné okrasý sakrálních prostor. Kurz se skládá ze tří navazjících setkání - 7. června, 14. června a 21. června v budově KTF UK, Thákurova 3, Praha-Dejvice.

Druhé kolo přijímacího řízení na KTF UK

Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy vyhlašuje druhé kolo přijímacího řízení pro akademický rok 2025/2026. Přihlášky je možné podávat do 15. srpna. V nabídce jsou bakalářské i navazující magisterské programy Katolická teologie, Teologické nauky, Filosofie a etika, Aplikovaná etika, Dějiny křesťanského umění a Dějiny evropské kultury. Studium je určeno jak pro mladé uchazeče po maturitě, tak pro dospělé v produktivním věku – právě jim nabízíme možnost kombinovaného (dálkového) studia. Obor Katolická teologie je určen jak kandidátům kněžství, tak laikům se zájmem o teologii, kteří chtějí hlouběji porozumět víře a církvi nebo se věnovat teologickému studiu vědecky. Pro zájemce o intelektuální prohloubení víry a systematické poznání křesťanské tradice je vhodný také obor Teologické nauky v kombinované (dálkové) formě studia. Více informací a přihlášky: www.ktf.cuni.cz

Denisa Krutský, asistentka děkana

Synoda zástupců mládeže

Biskup Stanislav Příbyl pozval mladé lidi, kteří se aktivně zapojují do práce nejen s mládeží v litoměřické diecézi na ke společnému setkání v Litoměřicích:

Milí mladí přátelé, srdečně Vás pozdravuji!

Rád bych Vás pozval na Synodu zástupců mládeže do Litoměřic ve dnech 13.–14. června 2025. Chtěl bych se s Vámi setkat a naslouchat Vám. Rád bych také spolu s Vámi naslouchal Duchu Svatému, abychom ve světle daru jeho rady hledali a nacházeli cesty, jak lépe spolupracovat a jak společně podpořit službu mladým lidem, službu blízkosti a doprovázení.

Budu rád, když se už nyní začneme zamýšlet nad následujícími tématy: Co se nám v práci a službě ve prospěch mládeže daří? V čem spatřujeme v oblasti pastorační péče o mládež hlavní výzvy, obtíže nebo úskali? Co bychom potřebovali pro to, aby se naše služba zlepšila a zkvalitnila? Na našem společném setkání pak budeme moci sdílet naše zkušenosti, pohledy a postřehy.

Slibuji si od toho, že se lépe poznáme a že budeme moci v duchu synodality společně hledat nejen to, co bychom mohli nazvat jako dobré nápady, ale také a především to, co říká Duch církvi tady a teď.

*Těším se na naše setkání a ze srdce Vám žehnám!
Stanislav Příbyl, biskup litoměřický*

Program setkání:

PÁTEK

- 18.00 mše sv.
- 19.30 večere, vzájemné představení
- 20.30 adorace
- 21.00 společné neformální posezení, seznámení

SOBOTA (program s biskupem Stanislavem Příbylem)

- 9.30 mše sv.
- 10.30 občerstvení
- 10.50 představení, rozdělení do skupin
- 11.00 sdílení ve skupinách
- 12.30 oběd
- 14.00 závěry ze skupin a postřehy k nim
- 15.30 předpokládaný závěr

Otázky, kterým se chceme věnovat:

Co se nám v práci ve prospěch mládeže daří? V čem spatřujeme hlavní úskali a obtíže? Co bychom pro zlepšení naší práce potřebovali?

Pečení frgálů a chleba

Fara Jítrava a Srdce z kvásku srdečně zvou na kurzy. Naučit se při nich můžete u nás v severních Čechách takovou krajevou specialitu jako jsou valašské frgály. Nebo si upéct vlastní kváskový chleba. To lze zažít na faře v Jítravě s lektorkou Blankou Kašpárkovou, která přijede z Moravskoslezského kraje a naučí zájemce, co naše babičky uměly a nestačily předat dál.

3. 6. a 4. 6. 17.00 - 20.00 Kruz Frgály - míchání těsta na frgály a koláčky, příprava náplní (povidlo, mák, hruška, tvaroh), tvarování frgálů a koláčků (dvou druhů) pečení, povidání o kynutém těstě.

5. 6. 17.00 - 20.00 Kurz kváskování - vše o kvasu a jak ho udržovat, pšenično žitný ošatkový chléb - každý z účastníků si upeče vlastní menší chléb v troubě nebo remosce, míchání těsta, stáčení do ošatky, ochutnávka dalších chlebů a teorie dalších receptů.

Více na www.farajitrava.cz

Naučte se přinášet dobré zprávy

Křesťanská televize Noe společně s Vyšší odbornou školou publicistiky v Praze i letos pokračují ve studijním projektu pro mladé novináře a zájemce o práci v médiích. Studenti Publicistiky podpoření v tomto projektu budou zdokonalovat své odborné dovednosti v rámci dlouhodobé profesní stáže přímo pražské redakci televize Noe. Během studia se vybraní zájemci účastní přípravy i natáčení reportáží, pořadů a přímých přenosů, a tak získávají cennou profesionální praxi.

Projekt má za cíl najít mladé lidi se zájmem o práci v médiích a to i ze sociálně slabších rodin. Vybraným studentům školné spoluzajišťuje televize Noe. Podmínkou přijetí je dokončené středoškolské vzdělání završené maturitní zkouškou. Po vyplnění přihlášky na Publicistiku (do přihlášky je nutné uvést zkratku „TV NOE“) budou zájemci pozváni k informativnímu výběrovému rozhovoru o motivaci ke spolupráci s televizí Noe.

Publicistika a televize Noe chtějí tímto projektem umožnit mladým lidem vstup do mediálního prostoru, aby mohli dobře realizovat své poslání - pravdivě a odpovědně informovat o problémech i dobrých zprávách světa kolem nás.

Více informací najdete na www.vosp.cz/noe, kontakt: Lukáš Jirsa, jirsa@telepace.cz

Sledujte nás

na webu www.dltm.cz a na facebooku www.facebook.com/dltm.cz

karmelitánské
nakladatelství

Karmelitánské knihkupectví Litoměřice
Mírové nám. 15, 412 01 Litoměřice
E-mail: litomerice@kna.cz • Telefon: 416 732 458

Otčenáš známý i neznámý

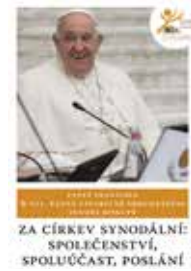
Angelo Scarano

Může se modlitba Otčenáš člověku oposlouchat? Může mít věřící z modlitby Páně malý duchovní užitek? A lze dospět do fáze, kdy v něm není co objevovat? To vše se může za určitých okolností stát. S knížkou Angela Scarana ale zažijeme ve vnímání Otčenáše skok. Záměrem autora totiž není to, abychom tuto krásnou modlitbu jen lépe pochopili, ale také se ji lépe modlili.

Autor nám vystrojl opravdovou „hostinu ducha“. Nejprve nás uvádí do textu Otčenáše. Poté si vylóžíme jednotlivé prosby modlitby Páně ve světle Bible a významných duchovních autorů a autorek. Ukážeme si také širší souvislosti a probereme správný postoj modlitby. V závěru každé kapitoly najdeme několik podnětů pro praxi.

Kéž z nejkrásnější modlitby na světě čerpáte duchovní užitek svým vlastním a osobním způsobem.

brožovaná, 216 stran, 329 Kč

Za církev synodální: společenství, spoluúčast, poslání

papež František

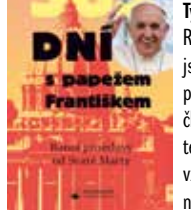
Cílem synody o synodalitě (2021–2024) bylo najít rovnováhu mezi tradičním církevním učením a pastoračními potřebami našich současníků a podpořit větší zapojení věřících a transparentnost ve spravování církve. Závěrečný dokument synody byl schválen v říjnu 2024 a na přání papeže Františka okamžitě zveřejněn. Výsledný text je vyvrcholením jednoho z nejrozsáhlejších konzultačních procesů v dějinách církve, který začal v roce 2021 a v jehož rámci bylo vypořádáno přes jedenáct stovek kolektivních i individuálních pozměňovacích návrhů.

Dokument je rozdělen do pěti částí a vyzývá k pěti formám obrácení: duchovního, vztahového, procedurálního, institucionálního a misijního. Ke stěžejním výzvám synody patří posílení pastoračních rad ve farnostech i diecézích. Požadována jsou pravidelná církevní shromáždění na všech úrovních (vč. kontinentální) a posílení ekumenického dialogu. Zavádí se pojem synodální autority, přičemž „synodální církvi je autorita biskupa, biskupského kolegia a římského biskupa, pokud jde o rozhodování, nedotknutelná“. Důraz se klade na větší vliv žen na formaci duchovních a na jejich širší zapojení do rozhodovacích procesů v církvi. Synodální dokument rozšiřuje i roli věřících laiků ve správě církve: vyzývá k jejich větší přítomnosti na synodálních shromážděních a ve všech fázích církevního rozhodování. Text se zabývá i odpovědností církve, vyzývá k větší finanční transparentnosti a k prevenci zneužívání: „Potřeba uzdravení, smíření a obnovení důvěry v církvi zaznívala v každé fázi synodálního procesu.“

brožovaná, 136 stran, 199 Kč

365 dní s papežem Františkem (2. vydání)

papež František

Tyto promluvy byly proneseny v letech 2015–2020.

Ranní promluvy papeže Františka z Domu sv. Marty jsou pojem. Obsahují silné myšlenky, konkrétní příklady a krátká duchovní povzbuzení, která se člověku dostanou pod kůži. Papež se nebojí žádného tématu. Uvažuje o smrti, hříchu a ďáblu. O korupci, vzájemném pomlouvání i duchu tohoto světa. Úplně neví ale rozjímá o nekonečném milosrdečném a milující Bohu. Učí nás dívat se na svět s pokorou, milovat

druhé s trpělivostí, odpouštět, s radostí sloužit a s naději kráčet i temnými dny. Udělejte každý den jeden malý kruček k velké proměně srdce.

vázaná, 400 stran, 449 Kč

FARNOST TEPLICE

**LETNÍ TÁBOR
TRINITRO TODLETO
PRO MLÁDEŽ 10-15 LET**

27. 6. – 5. 7. 2025

HORNÍ BLATNÁ

3.500 Kč

KONTAKT:
JAROSLAV.FOGL@SALESIANITEPLICE.CZ
VOJTECH.SAFRANEK@GYMTCE.CZ

**VÍCE INFO + PŘIHLAŠOVÁNÍ (DO 15. KVĚTNA):
BIT.LY/TABOR-BLATNA**

Salesiánské středisko volného času Teplice

PŘEDPLATNÉ

Diecézní časopis Zdislava

V roce 2025 vyjde šest čísel (předplatitelé loňského ročníku mají dvě vydání náhradou za nevyšedší loňská čísla)

• cena 1 ks je 50 Kč •

Časopis si můžete buď předplatit, nebo zakoupit přímo u vás ve farnosti. Pokud nás kontaktujete, zašleme vám požadované vydání poštou.

Objednávky:
Písemně na adrese: Redakce Zdislava, Dómské náměstí 9, 412 88 Litoměřice • e-mailem na zdislava@dlm.cz
Telefonicky na (+420) 736 500 706

PŘEDPLATNÉ

Zdislava
časopis litoměřické diecéze

Vydavatel: Biskupství litoměřické.

Adresa redakce: Biskupství litoměřické – diecézní časopis Zdislava, Dómské náměstí 9/9, 412 88 Litoměřice (zdislava@dlm.cz).

Redakce: Jiří Nývlt (nyvlt@dlm.cz).

Grafická úprava: Miroslav Zelenka.

Tisk: Tiskárna PRIMA, s. r. o. (zelenka@primatisk.net).

Objednávky a distribuci zajišťuje Biskupství litoměřické (zdislava@dlm.cz), tel.: +420 736 500 706

Redakce si vyhrazuje právo na neuveřejnění a krácení příspěvků.
Registrace MKČR E7397. ISSN 1211-3042
© Biskupství litoměřické

*Emeritní biskup Jan Baxant slavnostním zahájením poutní sezony u sv. Zdislavy
Foto Jana Chadimová, Člověk a víra*

Česká biskupská konference a její hosté před chrámem v Hejnicích.
Shimek Anička Guthrie / Člověk a Víra